

העולם הזה

נשיא ישראל יצחק בן-צבי

בחצמקת השלישית, מושחו נר בראש
(ראה רפורטגיה)

בן-צבי בוחר בבן-צבי : כזה אחר זה ניהלים חברי הכנסת לקדמי, משלשלים את פתקיהם פנימה. יוסף שפירא, היושב-ראש, מפנה את ראשו הצדה כשיצחק בן-צבי נוגש להצבעה, בוחר בעצמו, כפי שעשו גם מתחריו. מזכיר הכנסת רוזני קורא את רשימת השמות. בפינה הימנית למטה, ליד שולחן הממשלה, יושבים מרדכי נרדי, המועמד השני, שקיבל, בהצבעה השלישית, את קולות הדתיים, הציונים הכלליים וחרות. לידו: משה שפירא.

סדר היום
לישיבת הכנסת
ביום ה' כ"ב סיון תשי"ג
השעה 16:00 (8.12.52)
בחירות
לממשלה

התוצאה: תיקו

בעוד רוב חברי הכנסת מתכוונים במזנון לבאות, מונים באי כח הסיעות על כמת הנשיאות הריקה את פתקות ההצבעה הראשונה. יצחק בן-צבי קיבל 48 קולות מפא"י והערבים בלבד, כששאר הקולות מפוצלים בין גורוק, ברנשטיין וגרינבאום. כל סיעת חרות, הפרוגרסיבים, וכן סיעת ליבשיץ-למדן, שילשלו פתקות ריקות.

(ראה שער).

כשמת האפיפיור קלמנט החמישי (בשנת 1268), התכנסו חשמי הכנסיה כדי לבחור ביושן. הבחירות נמשכו שנתיים ותשעה חדשים לבסוף נמאס הדבר לרשויות המקומיות. הן סגרו את החשמים בחדר, ציחו עליהם לבחור מיד באפיפיור. הדבר הועיל.

מאז ציוותה הכנסיה כי על החשמים להסתגר, 10 ימים אחרי פטירת האפיפיור, בחדר נעול, וכי מנת האוכל שלהם תופחת שם בהדרגה עד שיצאו ממנו. בצורה זו הוקל בהרבה על יצירת רוב של שני שלישים, הרוב הדרוש לבחירת אפיפיור. כי אף לחשמן אחד לא ניתן לצאת מן החדר טרם שנבחר האפיפיור החדש.

פרט קטן אחד. האנשים שניסחו את החוק המסדיר את בחירתו של נשיא ישראל, זכרו, מן הסתם, תקדים היסטורי זה. הם קבעו כי הנשיא חייב להיבחר תוך חודש מיום פטירת קודמו, וכי הכנסת לא תוכל להפסיק את מושבה או לעבור לנושא אחר כל עוד לא נבחר.

הם שכחו רק לקבוע פרט אחד: מה יקרה אם שום מועמד לא ישיג את הרוב הדרוש של המשתתפים בהצבעה? במקרה זה היה נוצר, בהתאם לחוק, מצב מגוחך לחלוטין: מדינה בלי נשיא, כנסת שאינה יכולה לקבל חוקים, ממשלה שאינה יכולה לפעול את פעולתה הרגילה.

גלגל הכור. כשהלם יוסף שפרינצק בפטישהעץ שלוש פעמים על דוכנו, ריחף סיוט זה באולם. משך שבוע ימים העלה אותו העתון הארץ מדי יום ביומו בעמודיו, חזרו עליו כל שאר העיתונים. המתרחש הצטיירה עתה בפני כל, החל מן הסדרנים וכלה בחברי הנשיאות.

במזנון ישבו הצירים, מכונסים בתוך עצמם, בפנים רציניות, לא מחייכות. פה ושם רשמו משהו על גבי פתקות, הוסיפו והחסינו טורי מספרים, כתלמידים בשיעור של חשבון. היו אלה מספרי חברי הסיעות שהופעתם היתה בטוחה; מספרי החברים שהוועד חזרה במיברקים בהולים ועמדו להגיע בכל רגע; מספרים משוערים של הצבעה ראשונה, שלישית, עשירית.

באחת הפיגות ירבה הסיעה שהכל פזל לעברה — סיעת מפ"ם. לפני שבוע, בעלות ענין אורן, היתה היא מטרה לשנאה כללית. הפעם התהפך גלגל הגורל: המקרה רצה כי סיעת מפ"ם תחזיק בידה את ההכרעה על הנשיאות.

מכונת הידיים. הכנסת השניה של מדינת ישראל היא, בדרך כלל, מכונה אנושית להרמת ידיים. אפשר היה לדעת מראש, כמעט בודאות מוחלטת, תוצאת כל הצבעה מהצבעותיה. כי החברים מצביעים לפי פקודת המפלגה, עמדה המפלגה נתונה וקבועה. פרטי התהליך כולו יכולים לעיין, לכל היותר, תייר ציוני מחוץ לארץ.

הפעם, לראשונה בתולדות הכנסת, היה המצב שונה לחלוטין. איש לא ידע מה תהיה תוצאת ההצבעה, מי יצביע בעד מי. האם הפרוגרסיבים בכלל יצביעו, ובעד מי? האם תתמוך מפ"ם בגורוק, נציג הבורגנות, כדי להכות במפא"י, או שמא תצא מן האולם בשעת ההצבעה (דבר שהיה גורר אחריו, באופן אוטומטי, את בחירתו של יצחק בן-צבי עלידי רוב הנוכחים)? וסיעות ליבשיץ-למדן — מה תעשה היא?

הדבר שהפך את המצב כולו למגוחך היה, כי גרמו לו הסיעות הדתיות, השותפות בממשלה. אחרי שמפא"י קבעה, לפי דרישת בן-גוריון, במועמד משלה מבלי להוועץ בשותפיה, השיבו אלה כאילו כדי להכעיס, בהצגת מועמד שיכול היה ללכד סביבו את האופוזיציה יחד עם חלק מן הממשלה. לו הצליח תמרון זה למנוע את בחירתו של יצחק בן-צבי, היה גורם לחיסול פעולתה התחוקתית של הכנסת ושל אותה ממשלה אשר הדתיים חברים בה.

דיוק מאתימטי. העתונאים, שנלחצו זה אל זה בתאם הקטן, בצפיפות שלא היתה עוד כמותה בכנסת, הצמידו מבטיהם אל התיבה הקטנה, שעמדה לשמאלו של יוסף שפרינצק.

ההצבעה החלה. מזכיר הכנסת, רוזני, החל קורא בשמות הצירים. בזה אחר זה הם קמו ממקומותיהם, רשמו את שם מועמדם על פתקה, שמו אותה במעטפה, שילשלו אותה לתיבה הקטנה.

מבנימין אבניאל, איש חרות בחליפתו האפורה, ועד לאפרים תבורי, איש מפא"י, הצביעו חברי הכנסת בדומיה, חזרו למקומותיהם או עברו למזנון, לחזק את עצמם להמשך המאבק. לחש עבר באולם כשנקרא שמו של יצחק בן-צבי, שקם ממקומו והצביע בעד עצמו (כפי שעשו גם הרב גורוק, שתפס את הכסא הקרוב ביותר לקלפי, ופרץ ברנשטיין, בספסל הראשון של הציונים הכלליים). לא פחות ענין עורר שמואל מיקוניס, איש מק"י נאה ההופעה בחליפתו הבהירה, שחזר רק השבוע ממסעו, דרך פראג.

דוד הכהן עומד בדלת בהבעת פנים פאטאליסטית, מביע את מצב הרוח הכללי של מוכנה וחוסר מוצא, שהכל היו שרויים בו עד ההצבעה השלישית. שום פתרון לבעיה לא נראה באופק.

מה יהיה?

ההצבעה הראשונה: קפאון!

מעטים נשארו באולם, כשישבו באי־כח הסיעות על במת הנשיאות הריקה, פתחו את המעטפות. התוצאות היו, בדיוק מאתימטי, מה שקבעו החוזים מראש: 48 קולות (מפא"י וערבייה) לבן־צבי; 15 קולות (הדתיים) לגורוק; 18 קולות (הציונים הכלליים) לברנשטיין; 17 קולות (מפ"ם ומק"י) לגרינבאום; 12 פתקות ריקות (של אנשי חרות, הפרוגרסיביים, דוד ליבשיץ וחנה למדן).

להרוג כמה ח"כים. העתונאים ערכו סקירות בוק, החליפו רשמיהם. "צריכים להרוג כמה ח"כים כדי לבחור בנשיא", התלוצץ אחד. שני נחש ששוב לא יהיה מוצא אלא לזרוק מטבע בין בן־צבי וגורוק. או לתת ליושבי־ראש הכנסת לקטוף עלים של פרח, כנערה המנסה לקבוע אם אוהב־לבה, "אוהב, לא אוהב, לא אוהב, לא אוהב..."

היה נדמה כי הצדק יישאר אתם. בהצבעה השנייה, שגם בה היה צורך ב־61 קולות כדי לבחור בנשיא, היתה התוצאה בדיוק כמו בהצבעה הראשונה, פרט להופעתו של איש־מפ"ם מרכזי בנשוב, (שאחר משום מה). פה ושם פרץ בין העתונאים הפיהוק הראשון, תכונה לקראת תריסר הצבעות נוספות חסרות־תוצאות להן התכוונו בלבם. ורק חדי־מבט ביניהם שמו לבם לעובדה ועירה: דוד בן־גוריון, ליד שולחן הממשלה, שפע חיוכים ובטחון. "אל יתהלל חוגר כמפתח", חשבו אחדים. אולם היו גם שהחלו חושדים כי בן־ג' ידע משהו שבישר לו כי אפשר יהיה, עוד מעט, לפתוח את החגור ולזרוק לפינה.

הצד השני: בנימין מינץ, מנהיג פועלי אגודת ישראל (באמצע) שנאשם השבוע על־ידי חבריו הדתיים כבוגד ותוקע סבין בגבם, בגלל חזרתו למושלחה, מתיעץ במכונית עם שותפיו. גם אנשי גורוק אינם רואים מוצא,

מכונית דו־הרת. כחצי שעה לפני כן, הגיע גבר צעיר לשדה־התעופה בלוד, ירד מן המטוס שהובילו משוייץ, זרק את מזוודתו על ריצפת חדר המכס, קפץ לתוך מכונית שהמתינה לו דהר ירושלמית. היה זה חבר־הכנסת הציוני־כללי שלום זיסמן, ראשון החוזרים שהועדקו מחוץ־לארץ. הוא פרץ לאולם בראשית ההצבעה השלישית, נתקבל על ידי חבריו בתרועה, כמציל שהגיע לסופע.

ההצבעה השלישית התקדמה אף היא בדומיה, לא נראתה שונה מקודמתה. רק יעקב קליבנוב, הציוני־הכללי רחב הגוף, נטל לידו מעטפה, זרק אותה לקלפי, נוכח לדעת שהיה זה מכתב פרטי שהתחלף בידו עם מעטפת ההצבעה. ניתן לו לזרוק את המעטפה הנכונה.

"משה סנה", קרא רוזטי. אך סנה לא היה באולם. מאיר יערי קפץ ממקומו, יצא, חזר עם סנה, שביקש עתה להצביע מחוץ לתורו. ניתן לו לזרוק את מעטפתו אחרון. רק מעטים שמו לב לפרשה. היא נראתה כרומז על משהו.

נידנוד בראש. פתאום, מבלי שאיש ידע את-המקור האמיתי, פשטה במזנון שמועה: ההכרעה נפלה. אנשי מפ"ם הצביעו בהצבעה השלישית בעד בן־צבי, הבטיחו לו בואת רוב מוחלט.

המתיחות הגיעה לשיאה. העתונאים וחברי־הכנסת חזרו ותפסו את מקומותיהם, השאירו על שולחנות המזנון ארוחות־ערב בלתי גמורות. בן־ג' נכנס אף הוא, נעץ עיניו באשתו, פולה, שישבה בשורה הראשונה על היציע, נד בראשו בתנועה כמעט בלתי־מורגשת.

יוסף סרליו, שתפס החל מן ההצבעה השנייה את כסא היושבי־ראש, קירב את פיו למיקרופון, קרא בקול משועמם: "חבר הכנסת בן־צבי,

הסמינלס: משה סנה ואחריו ציזנינג יוצאים מן האולם. בדבם הם יודעים מה תהיה ההכרעה. אולם איש אינו יודע זאת עדיון מלכדם. רק אחרי התיעצות־חטף של פיעתם נתקבלה ההחלטה: בעד בן־צבי.

ההצבעה השלישית: הכרעה!

62 קולות. מר גרינבאום, 5 קולות. חברה הכנסת נורוק, 40 קולות. ריקים, 5 קולות. בסך הכל, 112 קולות. חברה הכנסת יצחק בן-צבי נבחר לנשיא השני של מדינת ישראל...

באולם עבר רחש, ספק אנחה, ספק קריאת התרגשות. היה ברור: אנשי מפ"ם צרפו את קולותיהם לקולות מפא"י, כשם שחרות והציונים הכלליים הצטרפו לקולות הדתיים. הקומוניסטים לבדם נשארו נאמנים לגרינבאום, המועמד שהוצג עלידי מפ"ם. ארבעת הפרוגרסיבים נמנעו, ולפתע הופיעה שאלה בפי כל: מי החמשי שהכניס פתקה ריקה לתוך מעטפתו?

"אין הגיון!" מפ"ם בחרה בנשיא המדינה. על דוכן הנואמים הופיע יעקב חזן, איש השומר-הצעיר ומס' 2 אחרי מאיר יערי, קרא הצהרה כתובה. "הושטנו את ידינו לאחדות מעמד הפועלים... הצבענו נגד הרב נורוק, מועמד הבורגנות, הקלריקליזם והפאשיזם..."

האולם, שהיה עד אותו רגע שקט, התפוצץ. אסתר רוזאלינאור, מנחם בגין, שלום זיסמן, שמחה בבה, קפצו ממקומותיהם כנשוכי נחש, עוררו מהומה נוראה, תבעו לדעת, מה פתאום ניתנה רשות לנציגה של סיעה להכריז הכרזה. "איפה ההגיון?" צעק זיסמן.

סרלין, היושבי-ראש, גם הוא ציוני-כללי, הודקף ברוגו, השליך לעומת מקטרגיו, בני מפלגתו, משפט שיכול היה להפך לקלאסי: "אין הגיון! יש הודעות!"

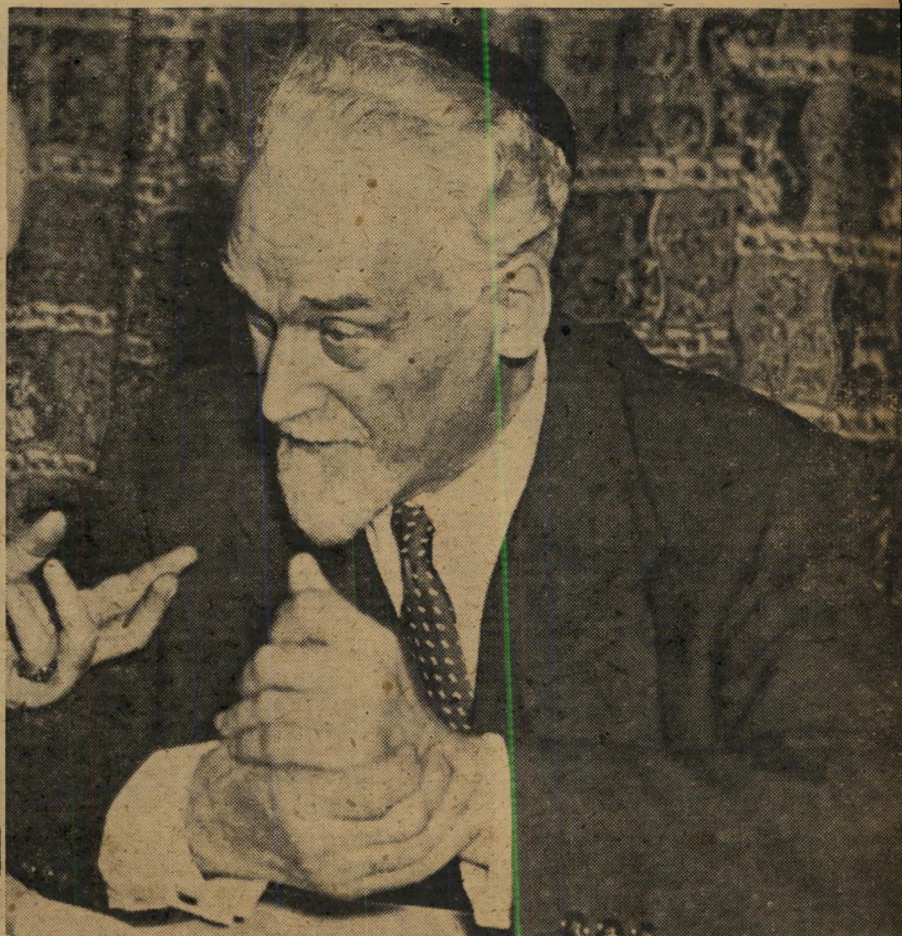
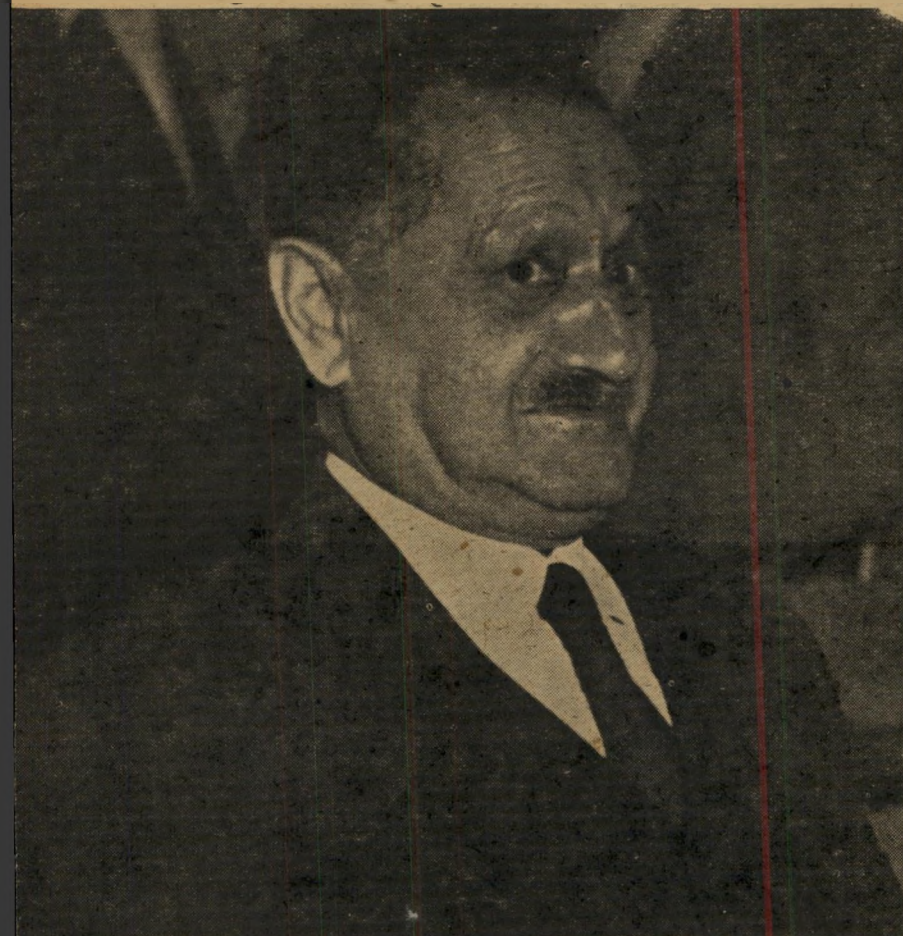
לא קנוניה מכוערת. בשעה שהתרוקנו האולם והיציע, הופיעו באיכח שני פלגי מפ"ם, ישראל בריהודה המשופם (והימני) וחנן רובין, הממושקף (השמאלי), בחדר העיתונאים, התגוננו מול מטר השאלות שנשפך עליהם.

האם נכון הדבר שמפ"ם הצביעה בעד בן-צבי תמורת הבטחת מפא"י לתת מקום בנשיאות הכנסת לחנן רובין (שפא"י סירבה לבחור בו, אחרי שהעיר בשעתו כי הציונים האסורים במזרח אירופה היו פושעים)? השיב בריהודה, בקולו השקט: לא היה כל מגע בין מפא"י לבין מפ"ם, גם לא בין חבריהן. "לו פנו אנשי מפא"י אלינו, היינו אומרים להם שאיננו מוכנים לשבת איתם (בענין זה). לו נהגנו אחרת, היתה זאת קנוניה מכוערת."

נוברין, ראש סיעת מפא"י בכנסת, משוחח עם יצחק בן-צבי (חובש משקפים). באולם כבר פשטו שמועות כי מפ"ם נטשה את מחנה שולדיו של בן-צבי.

רגע לפני הנצחון:

המקומה:

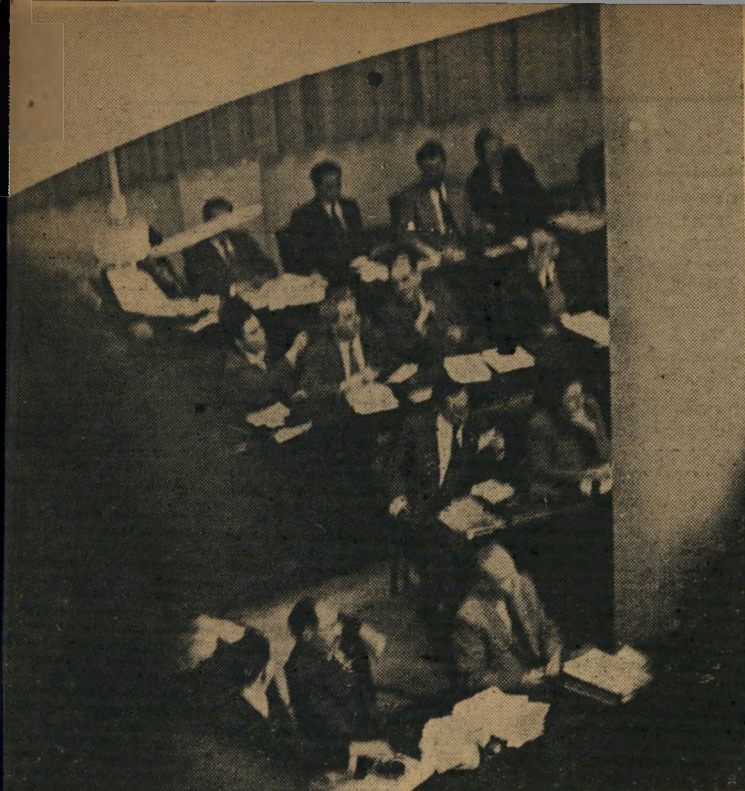
יוסף שפרינצק הוצע כמועמד מפא"י על ידי אנשי מנגנון המפלגה ועסקניה, מתוך תקווה שיהווה מעצור לפני בן-גוריון. בן-גוריון ושרת התנגדו.

מרדכי נורוק, שר הדואר, נציגם המאוחד של הדתיים והימין, קיווה כי הקפאון הממושך יגרום לויתור מפא"י. תחילה נפוצה גם דעה כי מפ"ם תתמוך בו.

המנוצה:

הסערה האחרונה

ההכרעה נפלה. יע"קב חזן, מנהיג הי"שומריהצעיר, עזר לה על דוכן הנוא"מים, כדי לנמק את שינוי העמדות של מפלגתו. ה"תמונה הכלתירגני" לה משמאל, שצו"מה בין שני רא"שים, מראה בשו"רה הראשונה את מנחם בגין (בחלי"פה כהה) קורא קריאת ביניים, כי שידור יושב, בח"דיפה בהירה, שמו"אל מיקונים, מנהיג מק"י. בשורה הי"שלישית מנופפת אסתר רזיאל-נאור החרותית את זר"עזתיה בהתרגשות.

כיישניים, פה ושם גם חיבוקים. לרגע קט נפלו המחיצות, והיה נראה כאילו שני הצדדים שמחו על כך. אולי קיח אנשי מפא"י רבים כי אחרי שמאיר יערי ואנשיו, בני השומריהצעיר, ניצחו את משה סנה בענין אורן, קיבלו החלטות המסתייגות מן הקומאינפורם, ייבנה גשר חדש בין שתי המפלגות, תבודד כליל סיעת השמאל במפ"ם.

ניגש דוד בן-גוריון אל יעקב חזן, טפח לו על הגב בידדות, אמר: "הוי, אתם ממזרים! אבל זה לא יועיל לכם!"

המפלגה הפרטית. היה זה סגנונו של מנצח. היה זה סגנון מוצדק.

כשסקר בי. גיי. את שדההקרב, יכול היה להיות מרוצה מעצמו. הוא השפיל את הימין, הפך את שותפיו הדתיים למגוחכים (ולפחותי השפעה בממשלה), דחק את מפ"ם לקיר, לא השאיר לה ברירה אלא להצביע בעדו.

אולם הנצחון היה מכריע עוד הרבה יותר. כשהציע * ברוך אונגה, חבריהכנסת הנמור, הממושקף והצולע, הנחשב למאקיאבלי של המפלגה, את מועמדותו של יוסף ספרינצק (נגד רצונו של הלה), היתה המטרה ברורה: לעזור לעסקני מפלגת פועלי ארץ-ישראל לשים מעצור בדרך מנהיגם, שהפך עצמאי יותר מדי, שלא לפי טעם המנגנון. תשובתו של בי. גיי. היתה: כפייה, על המפלגה, של מועמדותו של בן-צבי, איש שלא יוכל להפריע לו במאומה, ושישאיר את כל השלטון המעשי בידי.

אנשי מפא"י, שהתלוננו בסתר כי בי. גיי. הקים לו מפלגה פרטית בתוך המפלגה הגדולה, ראו את הנצחון ברגשות מעורבים מאד. הם ידעו שלא היה זה נצחונה של מפא"י. היה זה נצחונו של דוד בן-גוריון.

* במרכז מפא"י, לפני שבועות מספר, אחרי מות הנשיא וייצמן.

"האיש שלא הציל. שדום זיס-מן חזר כאמצע ההצבעה ישר משווייץ, לא הועיל למפלגתו

מתי החליטה מפ"ם להצביע בעד בן-צבי? בישיבה שנערכה מיד לפני ההצבעה הראשונה, הוחלט לעבור בהצבעה השלישית למחנה תומכי בן-צבי. האם הודיעו על כך מראש לגרינבאום? "אני לא יודע לענות", הודה בריהודה, רמז בזאת כי התשובה שלילית. לעומת זאת הודיעה זאת מפ"ם למק"י, קיוותה שגם היא תחלל להצביע בעד גרינבאום בהצ"בעה שלישית. "אני מצטער שגרינבאום קיבל 5 קולות", הפליט בר"יהודה. "אני חושב שחמשה קולות הם פחות מאף לא קול אחד..."

הקול המסתורי. ואז הומטרה השאלה העיקרית, שהעסיקה את כולם: מי היה החבר ה-13 של מפ"ם שלא הצביע בעד בן-צבי? העי"תונאים לחצו, ביקשו אישור שהנמנע המסתורי היה משה סנה, וכי סנה התנגד לעצם ההחלטה. בריהודה הכחיש את הדבר, בטח שכל חברי מפ"ם הצביעו בעד בן-צבי, (דבר שהשאיר רק את האפשרות כי הנמנע היה איש מפא"י שהצביע בעד בן-צבי בהצבעות קודמות).

העתונאים לא ויתרו: האם הצביע סנה נגד ההחלטה בשעת הישי"בה? רובין, השמאלי, לא הרשה לברייהודה, הימני, לענות. "לא נוכל להודיע", קרא בקול חז.

נראה היה כי זהות הקול המסתורי תישאר תעלומה היסטורית, כמו הקול המסתורי שהצביע נגד חיים וייצמן בשעת בחירתו לנשיא ראשון. אלא שאז היה החשוד העיקרי דוד בן-גוריון עצמו.

"אתם ממזרים!" בשעה שנערך הסיוף המילולי בין העתונאים ואנשי מפ"ם בקומה השניה, נערך למטה, בקומה הראשונה, מחזה שלא היה לו תקדים בשנים האחרונות. היתה זאת התיידות גלויה בין מפ"ם ומפא"י.

השותפים לשעבר בתנועת הפועלים ובהתישבות העובדת, שהפכו שונאים מושבעים מאז הקמת המדינה, החלו מחליפים, פתאום, חיובים

זו הפעם הראשונה אחרי זמן רב נערך, בתום ההצבעה, מחזה, של התיידדות מלדית בין אנשי מפא"י ומפ"ם. כאן הנצחיה הצלם רגע גדול: דוד בן-גוריון (בעל השערות הלבנות, הגב למצלמה) ניגש אל יעקב חזן וטופח לו על הגב, כאמרו בחיוף רחב: "הוי, אתם ממזרים! אבל זה לא יועיל לכם."

"הוי, אתם ממזרים..."

העם

הי, דרומה!

ערפל סמיך עסף את לונדון, העלים את האורחים הרועדים מקור. שלג עבה כיסה את ערי איטליה, חסם כבישים בדרום צרפת. ליד תנורים לוחטים הצטופפו אנשים רטובים, חלמו על בוא הקיץ. במדינת ישראל זרקו האנשים את מעיליהם וסורדיהם לפניה, חלמו על בוא החורף. אפי שר היה לחשוב כי קרה משהו לכדור הארץ, וכי ארץ-ישראל זוה באופן פלאי, אל חצי הכדור הדרומי, בו שורר קצת הקיץ בהתאם לכל חוקי הטבע. רוח שרב הצמיחה את הדרומים הישראליים, ייבשה את האדמה. אנשי המדע הודיעו כי שרב זה מקורו בלב הים התיכון, הפריחו בואת את ההשערה ש"הוא בא מפראג. אך אין ספק שהמשפט הגדול, שנשחיתים בהריגת 8 יהודים ו"צ" נוצר רים כפושעים ציוניים, פוצה פוצצה, אסי חשובה לחימום הרוחות. פוצה פוצצה, אסי פות נופצו, נאומים לוחשים נשפכו לתוך ה"חלל".

לא פחות חם היה המאבק על בחירת הנשיא החדש, מאבק שגם הוא הזכיר יותר את ה"אקלים המסורתי באחת ממדינות אמריקה הדרומיות. בתצורה הכדור הצפוני היה מחזה זה בלתי-מקובל למדי. שום דבר לא נשאר קר וצונן — מלבד לבנות-הגליליה של חברת ארסיק, שהוסיפו באמצע החורף, לשמש נושא ללקוקן של אל"פי לשונות צחות ורזות, אשר התפנו לשעה קלה מיוכחים פוליטיים.

מדיניות

האהבה שנמאסה

התלונן אבא אבן, באנגלית מצוחצחת: כל ויכוח על ארץ-ישראל בא"ם תזוז על קודמו, ללא כל חידוש. הוא הביע בואת את הפהוק הכללי של כל חברי העצרת המסכנים. כי ברשימת הנושאים המשעממים, שהויכוח עליהם הוא חסר כל תכלית ותועלת, מתחרה "בעית ארץ-ישראל" על המקום הראשון (יחד עם בעית קאשמיר).

נציגי הערבים, שופעים תמימות נפגעת והתמרמרות מוסרית, דרשו, כדרכם, שיש ראל תכבד את החלטות א"ם, תחת על ה"גליל המערבי, מלה, לזה, מגדל גר ועוגיה אל-חפיר, תחזיר את כל הפליטים. הם שכחו להזכיר שהם הם אשר הפירו את החלטת א"ם, פלשו אל מעבר לגבולות האדינה ה"עברית, שנקבעו על ידי האו"ם.

אמר נציג ישראלי: אם יקבלו את טענות הערבים, יוכל להבא כל אדם להפר את הח"לש את א"ם בנסותו להשיג יותר בכוח הנשק, להטיל בטוח שאם ייכשל הנסיון יקבל בכל זאת את אשר הוצע לו בשלום. אולם גם נציג זה לא התעלם לדבר ברצינות יתר: הוא ידע כי מאז בריאת העולם נשאר הנשק הפוסק האחרון.

בתום הדיון הרימו הנציגים את ידיהם ל"הצבעה. קיבלו החלטה שנודת מאולם השי"ב ות ישר לתוך ארכיון ההיסטוריה. איש לא הטיל ספק בזה שבעית ארץ-ישראל תכלול בסדר היום גם בשנה הבאה, השנה שלאחריה, והשנה שלאחרי זו. כאהבה ראשונה שנמאסה נזמן על המאהבה, שוב לא היתה אפשרות להפטר ממנה.

מפלגות

הרקולס במשק שפיים

היו ימים בהם הקיבוץ המאוחד דמה ב"מעשיו, להרקולס הגיבור. בארץ כולה לא היה שני לו. אולם הוא שכח מה היה סופו של איש האגדה היווני.

אלמלא שכח היה זוכר כי היה לו סוף עגום מאד. הרקולס ציחה על נאסוס, שהיה חצוי אדם וחצוי סוס, להעביר את אשתו אל מעבר לנהר. נאסוס התעלל באשה, והרקולס הסיק את המסקנה: הוא פגע בנאסוס בחץ מורעל. כנקמה נהן נאסוס את חולצתו ל"אשה, וזו מסרה אותה להרקולס. כשלבש אותה הגיבור, נכח לדעת שהיא שורפת את עורו אך ששוב אינו יכול לפשטה. ביאושו הטיל את עצמו לתוך מדורה.

כשלבש הקיבוץ המאוחד את החולצה ה"המפ"מית" לפני שלוש שנים, קרה לו בדיוק אותו הדבר. החולצה שרפה את גופו. אולם הוא לא יכול עוד לפשט אותה מבלי להוריד את עורו. היה ברור כי פילוג במפ"ם יגרור לפילוג בקיבוץ המאוחד. פילוג שני כזה (אח"י פרישת אנשי מפא"י מן הקיבוץ) היה יכול להסתיים רק כמו התקפת-לב שניה: במות החולה.

לכן שח הקיבוץ כשגרם ענין מרדכי אורן לזעזוע בקיבוץ הארצי של השומר הצעיר, הארגון הקיבוצי השני במפ"ם. סברו אנשי הקיבוץ המאוחד: הפעם ייפרדו גם אנשי השומר הצעיר ממשנה סנה. שני ארגוני-הקיבוץ בוצים יתפלגו יחדיו מן האגף השמאלי הק"צוני, שלמות הקיבוץ תישמר.

אולם קינתיים גילה גם השומר הצעיר שקל ללבוש חולצה מלפשוט אותה. השפעתו של משה סנה הפכה מכרעת בקיבוצים הצעירים. מאיר יערי ביקש להתיצב בגלוי לימין מרדכי אורן ולהפיר את מרות הקומאינפורם, אולם הוא גילה שהקיבוץ הארצי שוב לא ילך אחריו בשלמותו, כפי שעשה משך דור שלום. הוא הודיע את דגלו כי לשומר על אלוהים הקבוץ, הקדושה בעיניו מכל ההנהגה חולפת.

לפועלים אין מה להפסיד, מלבד כבליהם, אמר קארל מארכס. אולם כמעט לכל מנהיג מפ"ם היה מה להפסיד. האיש האחד שהיה מסוגל ללכת בדרך עד הסוף, כי עליו לא רבצה אחריות לשלמותם של קבוצים, היה משה סנה. לב היה סמוך ובטוח שהוא יהיה הצוחק האחרון. הקבוץ המאוחד קיבל החל"טה ציונית תוקפנית בכינוסו בשפיים בשבת, השומר הצעיר ניסה לנסח בכינוס שני פשרה שתשביע את רובו של מחנה המהפכה, מבלה לפגוע בכבש הציוני. שניהם חיפשו מוצא שיציל אותם מפילוג — ומהרס קיבוציהם.

צבא

דגל איד ליד

"מיניסטרס באים והולכים — אך הקצונה לעולם תעמוד...". זהו המצב, לפחות במדינות וותיקות, אשר לקציניהן מסורת וגאחה. כיתתית, הם לא יסבלו התערבות רבה מדי של פוליטיקאים. ואפילו אנשים כמו היסלר ומוסוליני, בבקשם לחולל מהפכות בסגל ה"קצונה של ארצותיהם, נאלצו ללחום על כך משך שנים רבות, בהצלחה מעטה.

במדינת ישראל המצב הפוך. הקצינים צעירים וטריים, ואילו דוד בן-גוריון לעולם ע"מ. בהסתדרות, בסוכנות, בממשלה, היתה ויש לו מרות מוחלטת על כל הנעשה בשר"ר תים המזוינים.

השבוע עמד בי, ג"י, שופע עלומים ובטחון עצמי, בין שורה של שרי-ממשלה ושורה של אלופי-צבא, פיקח על העברת דגל הרמטכ"ל מיד יגאל ידין למרדכי ("מוטקה") מקלף. החילופים לא באו במפתיע, דובר עליהם משך חודשים.

מרדכי מקלף, הרמטכ"ל השלישי של צה"ל, חייל בפלוגות-האש של יוגניס, מייגר בצבא הבריטי (שם עבר כמעט את כל הקורסים האפשריים) ומגיד בראשית מלחמת העצמאות, ידוע כצעיר שקדן ונחל לבריות. תכונה זו מהווה את ההבדל בין הרמטכ"ל היוצא לרמטכ"ל הנכנס. יגאל ידין נחשב לקצין המטה המוכשר ביותר של צה"ל בימי המלחמה. כמפקד וכמפקד-דמות אין הוא יכול להשתוות לאישים מסוגם של יגאל אלון ושמעון אבידן, אך כאיש התכנון וההלכה אין למעלה ממנו.

יגאל התנגד, כשעלה יגאל למקום ה"ראשון" לפני כשלוש שנים, לא היתה גישתו הצבאית בחזקת נעלם. מאז ראשית הויכוח ההיסטורי על אופי ההגנה, כשהתציבו יצחק שדה, ישראל גלילי ומשה סנה כנגד דוד בן-גוריון, יעקב דורי ויוסף אבידן, נמנה יגאל (או שלישי של דורי) עם מתנה בי. ג"י בכל זאת, כשנחמנה רמטכ"ל, פעמה ה"י אלופי-המלח"ש שתפוסטורו התקחה כי ינסה ליצור פשרה מעשית בין שתי הגישות.

תקוה זו התבדתה. עם מסירת הדגל למרדכי מקלף שוב אין כל מקום להשערות מסוג זה. אופיו של צבא ההגנה נקבע לצמיתות, והוא נקבע על-ידי דוד בן-גוריון.

דת

דם הבנות

טיטוס, הקיסר הרומי, לא תאר לעצמו, מן הסתם, שיבוא יום בו יתקשר שמו עם פועלי אגודת-ישראל. אפשר לסלול לו על כך — גם איציה מאיר לוין הקרוב יותר לעינינו אנו דת ישראל, לא תאר לעצמו עוד לפני חודש

* הרביעי. אם מתחילים את הספירה מיום הקמת מטה חקלי אמיתי בהגנה. במקרה זה יהיה הסדר: עקב דורי, יצחק שדה, יעקב דורי, יגאל ידין מרדכי מקלף. * תקווה שהתבטטה על החודעה שיגאל ידין וחיים לסקוב הביעו, בישיבת המכרעת דעה שלילית על הצעתו של ב"י. ג"י, לפרק את מטה הפלמ"ח.

שיקרה אשר קרה. "פועלי אגודת ישראל נוצ"צים חרב בלב היהדות הדתית כטיטוס בשע"תו, שנעץ חרב בפרוכה המיקוש", ועקו אני שיו.

אולם פועלי אגודת-ישראל נהגו לפי הגיון צלול, אולי צלול מדי. כשהצטרפו, לפני שנה, לקואליציה הממשלתית, יחד עם אגודת-ישראל, סרב בי. ג"י למסור להם כסא בממשלה, הנימוק: לשתי הסיעות של אגודת ישראל,

האיש שהיה בכל מקום

במשרדו המרתם, המסורד למופת, ישב ליד שולחן ה"כתיבה החשוף. האיש שרדיו פראג כינה אותו "מרצל ציוני, סוכן אימפריאליסטי ופושע בינלאומי". האיש: אהוד אבי ריאל, עוסק באותו חזר בתפקיד הנראה אמור במקצת בהש"חאה לעברו הססגוני. המקום: הבנין בו שכנו בזה אחר זה, בנורד-ירומא, מקדית פלוגה קרבית ירושלמית, בנג לאומי לישראל. על דלת החדר מצטנע שלט קסן: "המנהל הכללי של אוצר המדינה".

שם המשפחה הקודם של האיש, איבראל (גרמנית: "בכל מקום") התאים יותר לתפקידיו בעבר. בשנותיה הגורליות של מדינת ישראל המתהווה היה איבראל באמת "בכל מקום". הוא היה אחד מסוכניה העיקריים, מילא תפקיד מרכזי באותו שטח-הפקר ביחסים בינלאומיים שאפשר לכנותו בתואר "דיפלומטיה", אבל נוהגים לקרוא לו גם "ריגול".

ע"ת לעזות ארצה. אהוד אבריאלי, בעל גוף גמוך ורחב, אך לא שמן, שיער אדמדם המתחיל להדלדל, פנים המזומנות לחיך תמיד, אינו נראה כלל כסוכן חשאי מן הסוג המאכלס רומנים וזעירים. הוריו, שהביאוהו לעולם בשנות המלחמה העולמית הראשונה (1917) בודאי לא ייעדו הו לתפקיד זה. אביו היה סוחר, אמו מנהלת בית הספר העברי האחד והיחיד בעיר. הם היו, כפי שמתאר אותם אבריאלי, "פלוטוקרטים ציונים ותיקים".

הילד אהוד טרם עמד איתן על רגליו כאשר החל כבר לפטט קצת עברית. בן 9 היה כאשר נכנס לתנועת הנוער הציונית תכלת לבן. "השקיע בה מאז את רוב מרצו. כאשר נתן היסלר לעצמו מתנת יום-הולדת, את אוסטריה מולדתו, ב-20 באפריל 1938, היה כבר אהוד אחד מבוגרי תנועות הנוער ומראשיה. הוא שוכנע שכבר הגיעה שעתו לעלות ארצה.

ע"ת להציץ בחרך. שבועות מספר לאחר ירידתו מספון האניה במל חיפה, קבל את ההוראה הראשונה. להכנס לעול השליחות. באותם הימים היתה שליחות עדיין עול. אהוד ארו מחדש את מוזדותיו, חזר אחזו התרגשות משונה לוינה העטופה דגלי צלב-הקרס. יותר משנה פעל בעיר שחנותיה היהודיות כבר נשאו כתובות "יהודי" וא"שר ברחובותיה שפשופו יהודים מוקנים את הרצפות, תחת פקוחם של לובשי מדים חומים.

קצת לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה הפכו פעולות עליה ב"י. בהו עסק אבריאלי במיוחד, כמעט בלתי אפשריות. הוא עלה שנית ארצה. הפעם היתה ישיבתו יותר ממושכת, הצטרף לקבוץ, ישב תחילה בכנרת, אחר בנאות מרדכי. ב-1943 החליטו המוסדות שיש להם בשביל האדמוני, ששמו היה ידוע לכל חבר תנועת נוער ציונית בביירות מרכז אירופה, תפקידים חדשים יותר מגדולי עובדיה. אהוד נשלח לאיסטנבול, באותם הימים גן העדן של כל השרותים החשאיים בעולם. העיר, שברחובותיה רחשו סוכני הציר ושלחי בנות הברית, היתה התוך האחד שבעדו יכול הישבו בארץ להציץ לעבר מחרכות מדידני ואושיניצים. אבריאלי נצטווה לשהות בעיר, לרחרת, לעזור להניח את היסוד לתנור עת המחתרת היהודית הגדולה שקמה עם פריצת שערי מח"גות הריכוז.

ע"ת לאחוז בחומים. הוא אירגן קבוצת סוכנים, שמנ"תה 14 חבר, אשר עברו בשטח האצני, קיימו קשר כלשהו עם היהודים, הורזים סכף ועדו לביטאות. בין שאר תפקידיו: ארגון עליה ב"י מארצות הבלקן, שליחת הצנחנים הסוכנים. כעבור שנה נשלח ליוון. אולם השלטונות הבריטיים, שכבר יאו החלו לחשוש ממחתרת יהודית מאורגנת, גרשוהו משם. אבריאלי חזר לקבוץ ולאשתו, קיוה להתחיל את החיים הסוע"רים של סוכן חשאי בשלוה היחסית של הקבוצניק.

בטרם הספיק לכרך את חבריו בשלום, כבר נאלץ להפרד מהם שוב, נשלח ליוגוסלביה. בתחילת שנת 1946 קבל מברק דחוף מאת ה"בוס" אשר ציוה עליו לעבור לעיר אחרת. בי. ג"י, שישב בפרזי קרא אותו אליו, הטיל עליו את קשור החוטים המרובים שנתמשכו אל גולה של המחתרת הגדולה ביותר אשר קמה ביום מן הימים באירופה. עד סוף 1947 פיקח אבריאלי על רשת ההברחה הגדולה של נשק, רכוש ובני"אדם.

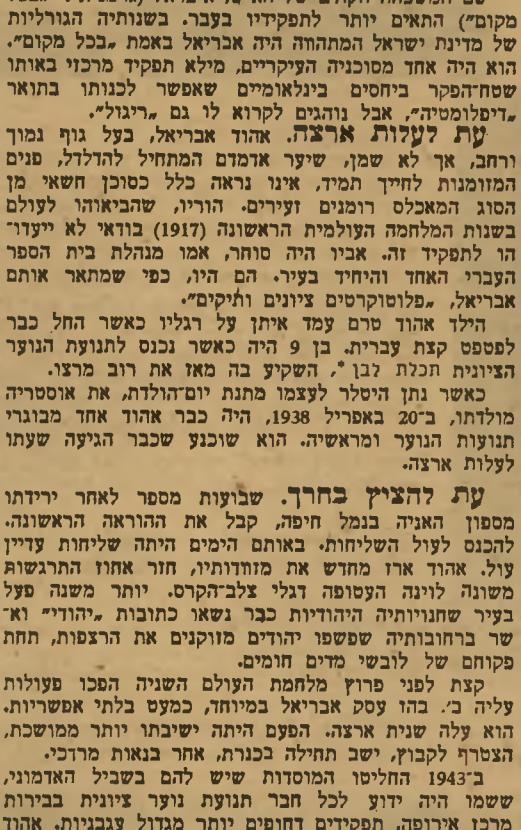
* תנועת נוער חלוצית שחינכה את חבריה לקראת חיים בקבוצת המאוחד. אפשר להשוותה לנוער העובד כיום.

השולטות ביחד רק על 4 קולות בכנסת, אפי שר למסור רק כסא אחד. בהתאם לעיקרון כי "הגיל קודם לגיוס", נמסר הכסא לאיציה מאיר לוין, איש אגודת-ישראל הבלתי-פועלית.

פועלי אגודת ישראל מצאו פתרון מקורי מאד לתיקון הדבר. כשכבא המשבר הגדול ביתם לגיוס הבנות לשרות לאומי, תחמו על הסכם לשיתוף-פעולה עם אגודת-ישראל. על סמך הסכם זה יצאו שתי הסיעות מן המס"השולטות

דמויות של כוח

ע"ת למנוחה. הבריס לכאב הראש ששטריד אותם קה. אבריאלי העתיק את שם ציכוסלובקיה, מצא ירדנים כוחה הרשמי למחצה של דולרים, קבל תמורתם נשק יותר, כמעט דיפלומטי. של שדה תעופה בקרבת הבירה עציון ועליו הופקדו חיילי חיל האוויר הישראלי פתחו סלובקיה, נשק, פרקו אותו כשנחמנה אבריאלי יומי

אהוד אבריאלי

ישראל במדינה בה ישב, ק יומית. הוא אפילו לא היה תציקרי היה כי אשתו יכלו ציר רשמי ולא עוד סוכן ח עם התחררו מתפקידו את פראג, עיר שאשתו חבו להיות מזכיר משרדו של עתה ראש ממשלת ישראל בירושלים, קבל על עצמו יניה הכפטיים של ישראל.

המרצל הציוני" אהוד א לפני שבועיים, על פספס ו במצפון שלם ברוב האשמות נדושים והרפתקאות אל המ ביתו יאשר בדרום ירושלי

לעומת אהוד אבריאלי, ש רת, מתכנן פעולות מיסות אורנשטיין בדיוק לתפקיד טיפוס של איש מחתרת ב"י

היום הקיפה את כל היהדות הדתית, צעק המודיע, עתון אגודת-ישראל. "הזעם שהוצת בעינים והשלהבת שנולקה בלבבות לא יכבו במהרה... (פועלי אגודת ישראל) לא יוכלו לרחוץ בנקיון כפיהם כי אמנם ידיהם לא שפכו את הדם הזה, דמן של בנותינו!"

לא רק חטיפת הכסא ("וחלה חזרה למ" שלה מתוך כניעה") עוררה את הסערה. פו"ר אגודת-ישראל עשו מעשה מרחיק לכת

עוד יותר. עד היום פעלו שתי הסיעות בהתאם לתורתן, מועצת גדולי התורה, גוף שבו יושבים רבנים קיצוניים, הכופרים ב"מלכות הרבנות הראשית (המורכבת ממשלמי הפעולה עם הציונים, קרובי סיעות המזרחי). עתה כפרו פועלי אגודת ישראל גם בגוף זה, אסרו בפירוש על כל חבריהם להזקק לעצור תיו הגרסי קרליץ, אחיו בן 78 של חוזה איש ורבים של פועלי אגודת ישראל, ביטל

מינוטים

שבעה עשר אצטיינים

כאשר אך נשתתפו תותחי מלחמת השחרור בקיץ 1949, ישב צעיר בכפר ראמה שבגליל, ניסח (באנגלית) מכתב קצר להנהלת הארץ גיבסטיה העברית. תוכן המכתב היה: ברצוני של הצעיר ללמוד משפט. שבועות מספר לאחר מכן כבר ישב כאמל קאסם על ספסל הפקולטה למשפטים שאך נפתחה, היה לסטור דנט הערבי הראשון באוניברסיטה אשר מאז ומתמיד הצטיינו מייסדיה ומנהליה ברצון כן ליצור שלום ואחוה בין יהודים לערבים. מחלקת הפרסום של המכללה הלבשה את הצעיר, שבכר ללבוש בגדים אירופיים, בכפיה ועגלא, הושיבה אותו בין חבריו היהודים, שלחה את הצלום הדוקומנטרי לכל קצווי תבל.

לפני ימים אחדים הופיעו אותו צעיר, ו-16 בני מינוטים אחרים שאף הם נחקלו בינתיים למכללה, את מנהלי המוסד, את שר החינוך וחבריהם היהודים למסיבת תה. הארוחים נחקלו באולם אימקא בירושלים, נתכבדו בתה ועזרה גות, בנאומים בעברית צחה.

אויברסטיה ואחבה. אמר קאסם: "למדנו עברית יותר מהר מאשר עולים יהודים רבים ואנו מטיבים לדבר אותה מהם. ידיעתי תינו בתנאי ובתלמוד אינן נופלות מידיעות חברגנו היהודים. אנו רואים באוניברסיטה את הכלי היעיל ליצירת רוח אשר תבטיח עתיד של שלום אחתי בין בני הארץ. המלים אוניברסיטה ואחבה שתתן מתחילות באל".

בהוכיחו כי התלמידים מבני המיעוטים מצטיינים בלמודיהם לא הגויים קאסם. באחד הימים עבר פרופסור על עבודות הסטודנטים בשטח המשפט העברי, נתקל בחיבור בו ציטט בעליו קטע מתוך הגמרא בעברית דוקא בע"ה. רה התנצל הכותב על כי אינו יודע ארמית. הפרופסור התעניין לדעת מיהו בעל החיבור. כתב אותו קאסם עצמו, שקבל בעבורו פרס בסך 100 ל"י.

קאסם, המשמש מעין מנהיג לסטודנטים אלה, אינו מסתפק ב"ד התלמידים הערבים והדרוזים אשר באוניברסיטה. לדעתו צריך מספרם להגיע ל-300, רק אז יעמד ביחס ישר למספרם של המיעוטים בתוך האוכלוסיה היהודית הכללית.

אמר קאסם: "הינני משותף יבטיח שר יו"ה, שלא יהיו שיויו של תעודות זהות בלבד". מעמד הערבים בארץ דומה במקצת למעמד יהודים באירופה. בהיותם מיעוט מדוכא יש להם המרצה גדולה יותר ללמוד ולהתקדם. אפשר לנחש כמעט בוודאות שברבות הימים יעלו על הסטודנטים היהודים, שכל השערים תמיד פתוחים בפניהם, עלו שהיהודים עלו פעם על "הגויים" בגולה. אולם בתוך כתלי המכללה, ששולטים בה אנשי בית שלום הפרו-ערבים, אין להם חשש מפני הפליחה. "בעצמם, אמר אחד הסטודנטים הערבים, "ה" אוניברסיטה היא המקום היחיד בארץ בו מורגשת הפליחה לטובת הערבים".

בקורים

הרעש היה איום

מפגשם של אנשי ירושלים עם תקופת ה"אטום היה — כמה אופיני לתקופת האטום! — במפתיע ביותר. רעש מנועים מתהדר, שי אינו דומה לשום רעש אחר בעולם, התחד את כל בני הכיתה המנועים היו שייכים למסוטי סילון של הצי האמריקאי שערכו טיסת ניסויים מעל לעיר העתיקה הירדנית ואגב כך סטו במקצת, ערכו בקור חסר-מוסיון גם בירושלים הישראלית.

רק בודדים, שראשם היה מופנה, בדרך מקרה, כלפי מעלה, ראו את הטיסת באחד הימים בשבוע שעבר. האחרים שלא הביטו השמימה, שמעו רעש גדול הפטו מבט לרקיע, אבל לא ראו מאומה. המסוטים כבר היו הרחק משם, השאירו מאחוריהם את הרעש המחריד, פיות פזורים בתמהון.

עוד השאירו המסוטים מאחוריהם: שמותיהם ברחוב כי צלחת מעופפות מעולם אחר הגיעו לירושלים.

נהג מכונית משא שקפץ ממכוניתו, זינק אל קיר בית הקברות, בקש מחסה בצלו. בצלו.

ילדי גן ילדים, בנים אמיתיים של המאה ה-20, שלא התרגשו כלל.

הסבר, מפני יהודי בעל-בעמיו, איש שכונת גאולה: האמריקאים שלחו את המסוטים כדי להבהיל את המסתננים.

במשרד ממשלתי — אשה שתכלי לידה מוקדמים אחווה.

במצב לא פחות לא נעים נמצא משרד ה"חץ הישראלי. הוא הודיע ברבים כי כל מסוט בלי שיטס בשמי ישראל יירה בלי רחמים. האמריקאים נדו בראשם בצער, הודיעו כי לא התכננו לפגוע בריבונות ישראל, טעו

23, לאחר ששמעות, כי הצירות "הופצצה", מצאה את המקום שרוי בשלחה.

רק מעט יותר נזק נגרם לבסיס אחר של הדמוקרטיה העממית בישראל. מועדון מק"ה צריף צנוע בשכונה עתיקה ימים מאחורי קו פת חולים, ירושלים, הוצת. נוקמי משפט סלאנסקי הרימו את הרשתות מעל שלשה חלונות שבשני צדי המגדלון, ורקו לתוכו חמישה בקבוקים מלאי בנוזל, שפתיל בוצר חובר אליהם. שנים מהם לא נדלקו, שלשת הנוותרים חרבו שולחן, שרפו חצי מפה אדומה שהיתה פרושה עליו, השמידו חלק מן הספרייה.

המשק

הבנקים אמרו "לא"

אחת הבעיות הבעורות ביותר במדינה היא שאלת הייצוא. מבלי יצוא של ממש לא נשקף כל עתיד למשק הישראלי. הממשלה מכירה בעובדה זו, מכריזה מדי פעם בפעם כי היא תהיה מוכנה לעודד אותו.

אולם למעשה, יכלה הממשלה לעזור אך במעט מאוד. פשוט אין לה כמויות מספיקות של מטבע זר לקנית חמרי גלם הנחוצים לתעשיית הייצוא. אומרת הממשלה לתעשיית: "אנו נפריש אחוז ניכר מן המטבע הזר שהיצוא של תוצרתכם יכניס למדינה, כדי שתוכלו לקנות בו חמרי גלם חדשים."

דרך מתחשבה זה מזכיר את תשובתו המפורסמת של מלונר מופלג. כאשר נשאל אם עשה את ממונו בקשיים מרובים, השיב: "לא דוקא, רק המיליון הראשון בא לי בקושי. המיליונים שבאו לאחריו, בקלות רבה באו. הייצואים מסכימים לדעת הממשלה שיהא זה סדור טוב, שיופרש להם, וכל משלוח יצוא, חלק מן התמורה במטבע זר, לממון המשלוחים הבאים. אולם מניין יבוא המטבע הזר למשלוח הראשון?"

בתחילה אמרה הממשלה עצמה לפתור בעיה זו על ידי הקמת בנק יצוא, שיתן ליצרנים אשורים במטבע זר. אולם, בגלל מצבה הקשה של הממשלה, התברר כי תכנית זו לא תוכל לצאת לפועל.

אז באה חברה ישראלית-שויצרית בהצעה לממשלה: היא מוכנה לפתוח בנק ליצוא; ההון היסודי יסופק במטבע שוויצרי. פירמה זו מאיר, חברה להשקעות, מנוהלת על ידי שלושה אחים, אשר שנים מהם יושבים בארץ. עוסקים בסחר חליפין, בעוד שהשלישי יושב בשייץ, דואג לצד החוצלארצי של העסקים. חברת מאיר היא האחראית במדה רבה לעסק הטוב שעושה ישראל בהחליפה אריגים מקומיים בצרכי מזון כמו דגי פילה המפורסמים, גבינות.

שר המסחר והתעשייה, ד"ר דב יוסף, נתפס לרעיון, נטה להפסיק לו. אבל הבנקים המ"קומיים הגדולים התנגדו. ביוזמת הנהלת הבנק הישראלי לדיסקונטו הוקמה חברה אמריקאית בשם אוברסיי דיסקאונט קורפוריישן, בעלת הון של 3 מיליונים דולר, המוכנה לממן יצוא ישראלי. החברה, מנוהלת על ידי שלושה מנהלים גניירוקים ושויצרים ואחד ישראלי, קשורה לא רק לבנק לדיסקונטו, אלא גם לבנק קים מקומיים גדולים אחרים כמו "לאומי" ו"ישראלי" לתעשייה. איגוד לישראל.

פנתה הנהלת החברה האמריקאית להתאחדות בעלי התעשייה, הודיעה להם: אנחנו מוכנים לעזרה לרשותכם את כל הכסף. הקימו בו מכוון ליצוא. אין צורך בבנק מיוחד. לחברה הקטנה יותר של האחים מאיר קשה לעמוד בבני איגוד כספי אדיר כזה. אבל התעשייה גיבס ינקפונים, לפי שעה, לקבל את ההוצאה. היצוא אינו עסק כל כך טוב בשבילם, מביא להם פחות רווחים מאשר ה"שיחק המקומי, כרוך בסדרות בירוקרטיה רבות מאוד.

אבל פתרון בעית מימון היצוא היא חיונית וגורלית. השנה קטן היצוא, לגבי השנה שעברה, במיליון וחצי לירה, הגרעון המסחרי גדל עד למעלה מ-15 מיליון.

תמנו בכסלו

זה זמן רב שעניי החקלאים לא היו מופגות השמימה כבשבועיים האחרונים. קרני השמש הלהוטות ללא הפוגה בחודש הראשון של התורף, מבשרות שנת רוון למשק החקלאי והרס לענף הלול והרפת.

בצורת! וזהי המלה שנישאה בימים האחרונים על שפתי הכל. ובצורת עוללה להיות אכזרית ביותר השנה. ענפי הלול והרפת מבוססים בשנת תשי"ג על ייצור המזונות המקומי, והישנות שנת תשי"א. פירושה 3.150.000 דונם שסחי הפלחה הזרועים לא יניבו את יבולם. חוסר גשמים עלול לשים לאל את כל תכניות משרד החקלאות להגיע לעצמאות בשטח המזונות.

• שגשג היא הוכחה קטנת בצבורת.

יומיים אחרי שהצירות הצ'כוסלובקית ח"ר ציאה מבנינה בעל שלש הקומות בקרית מאיר חומר שהשמין, בניגוד לכל כלי נותה דיפלר מטי, את המדינה המארכת אותה, היא שמשה מטרה לפצצת הפחדה שהושלכה לחצרה. הר

עמים בינלאומיים

מן הסתם, ליהודי זה, יליד קארפטרורס הצ'כית, שעלה החודש על דוכן העדים כדי לכוות את עצמו ואת אחרים כ"מרגלים אמריקאיים-ציונים-קוסמופוליטיים".

תחילה סברו בארץ שמדובר אורן, לשעבר אורנשטיין, הוא קרובו של שמעון, וכי אורן נסע לצ'כיה על מנת לשחררו. אולם אין כל קירבה בין השניים. הופעתם בצוואת במשפט אחד היתה מקרית בהחלט. וגם הרקע של השניים היה שונה מאוד.

קומוניסט, פקיד, מבריה. שמעון אורנשטיין היה קומוניסט בנעוריו, עבר אחר כך להשומר הצעיר. אחרי ש"היה חבר במרכז החולני במולדתו, עלה לארץ ב-1935, הצטרף למשק במפרץ חיפה, פרש ממנו, הפך פקיד בקופת חולים בחיפה.

כשפרצה מלחמת העולם התגייס אורנשטיין לבריגדה ב"קר, כרוב חבריו, בארצות אירופה ובמולדתו. הוא חזר לארץ ישראל, אולם יצא שוב כדי לחפש אחרי רכוש משפחתו. מאותו רגע נכנס אורנשטיין למשפחה הגדולה של המח"רת הציונית, טיפל בכל עסקי ההפעלה, הברחת הרכוש ורכישת הנשק החולני במולדתו, עלה לארץ ב-1935, הצטרף למשק במפרץ חיפה, פרש ממנו, הפך פקיד בקופת חולים בחיפה.

תואר בחסד עצמו. כשהוקמה בפראג הצירות שנתה גושפנקא חוקית לעסקים הנרחבים של המחמרת, קרא לעצמו שמעון אורנשטיין "סגן הנספח הצבאי". היה זה תואר בחסד עצמו. כי משרד החוץ הישראלי הכחיש בתוקף שגם נה מעולם עם עובדיו, טען שלא נתן לו עבודה. הגימק שגרמו עליו: העסקים בהם עסק שמעון אורנשטיין היו כל כך מעורפלים ומפוקפקים שגם המחמרת הציונית הרשית לא רצתה לאשר באחריות להם.

בשנת 1949 התה אורנשטיין עובד על חשבון עצמו. הע"בזרה: הברחת רכוש יהודי צ'כיה לגרמניה. השם הרשמי: משלוח "חפצי עולים".

מבחינה ציונית היתה מלאכת הברחת חיוניות ופטריוטית מאד. בעזרתה הובא למדינה רכוש גדול, שהיה שייך ליהודים שעלו ארצה. אולם משני עברי הגבול הצ'כיה-גרמני היתה זאת עבירה חמורה מאד. אפילו האמריקאיים נקטו מדי פעם בפעולה נגדה.

למשרד המשלוח היה מרכז במינכן. אורנשטיין עבד למען מרכז זה. דרכו עברו סחורות רבות, בין השאר בית חרושת שלם לברגים הנמצא כיום באחד הקבוצים בארץ. נראה שהמושג "חפצי עולים" היה גמיש למדי. **מלך ללא מרינה.** דמו של אורנשטיין לא הגיע לו לעסוק לאורך ימים בקטנות מעין אלה. הוא התרגל לסעם של טרונקציות בינלאומיות מעורפלות, הפך אמן בשטח זה. מיבצעים גדולים יותר רמזו לו.

הפתרון היה ממשלת ארצות-הברית על הארצות שנהנו מעזרתה, כמו צרפת, בלגיה וגרמניה המערבית, למכור לארצות הגוש המזרחי סחורות שיכול היה להיות להן ערך צבאי במקרה של מלחמה. האיסור לא מצא חן בעיני ארצות הגוש המזרחי, שנותקו ממקורות אספקה חשובים. הוא לא מצא חן גם בעיני הממשלות ואנשי המשק באירופה המערבית, שהיו זקוקות לכסף לשיקום ארצותיהם.

הפתרון היה פשוט למדי: הוקמה רשת מסועפת של הברחת. מנגנון זה המציא שיטה מסובכת כדי לרמות את האמריקאים (ואת הממשלות שרצו להיות מרומות). סחורה ששויה הוציא למאות מיליוני דולרים עברה את הגבולות, בהנהלת קומץ עסקים בינלאומיים.

שמעון אורנשטיין היה מלך העסקנים האלה. והוא חי כמלך, בבתי המלון המפוארים ביותר בפראג, בפריס, בווינה, בציריך. הוא נהנה מכבוד מלכים, נתקבל על ידי ממשלת צ'כוסלובקיה כאילו היה שגריר של ממשלה עולמית.

לכמה ימים. אולם לפני שנה ורבע הרגיש אורנשטיין, בחוש הששי הדרוש במקצוע זה, שהאופק מתצרף. באותם הימים ישב עם אשתו וילדיו בווינה. הוא אמר לאשתו לחזור לארץ, לקנות זירה בשכונת סביניה. ליד חיפה. הוא עצמו לא נסע אתה, אמר לה שעליו לחזור לכמה ימים לפראג כדי לחסל את אלה עסקים. העסקים: חוב של כמה מיליוני דולרים שהגיע לו. ולחברות האירופיות שאתן עמד בקשר, מממשלת צ'כוסלובקיה.

יש לשער שחוב זה שוב לא יגבה לעולם.

• במקרה אחד אסרו שני יהודים, ששוחזרו רק אחרי מספר גדול של דולרים נדד מכיס לכיס.

גילו סוף סוף את המקור ארץ: הבריגדה התלטיס לפר פועלתו מזרחית. בפראג, בירת שים לציונות. הוא הפך בא"נה, שלשל לידו אנשי פראג טוסים. תפקידו היה עתה גלוי וות הצבא הצ'כי מסרו לידיו ידה התעופה נשא שם עברי: בא ההגנה הראשונית. מטוסי תעופה, הסעינו בעציון, צ"כור ישראלי. אחרי הכרות המדינה, לציר

בריאה

וחה יחסית

ל שגוי ניכר בעבודתו היומית לעבור לדירה חדשה. ההבדל ה להצטרף אליו מאחר שהיה

שרד החוץ, השאיר מאחוריו וותה מאד, הגיע לקריה, הפך "מתקופת המחמרת שהפך עבור זמן עבר לבנין מצפה תפקיד המיגע של ניהול עני

שיכול היה, לו ישב במקרה מים בפנקרץ, פראג, להודות חסו לו, הגיע לאחר 10 שנות היחסית בחיק משפחתו ב"

אנגבה

לתאר אותו במרמזי מחת ועקלקלות מתאים שמעון יו היה סופר מנסה להמציא יתה, היה יצור דמיוני דומה,

התלטה זו, פועלי אגודת ישראל ביטלו את הודעתו. מרצה מכל הענין היה בעיקר הדור, בטאון מפא"י. אמר הוא: במדינתם נגד הרבנים גילו פועלי אגודת ישראל אומץ-לב רב. הוא שכח להוסיף: אף פועלי אגודת ישראל יאכ"ל לו בהרשק חזר בבית הכנסת ישועות יעקב בשכונת מאהשערים בצהרי יום כיפור, יגלב אומץ-לב רב עוד יותר.

תה זו הפצצה הרביעית בסידרה מכוערת עד למאד. היא לא גרמה כל נזק. א. ברטושק, מנהל הצירות, אף לא נבהל, הודיע כי שמשות הבנין נשארו שלמות.

קבוצת עתונאים, שהודורה לרחוב צייטלין

• שלש שלפנים במענה בבית סר התחבורה פנקס: פצצה במשרד החוץ; פצצה במשרד העולם הזה.

אסיפות

"הלואי שיהרגו עוד!"

בפראג שמו התלנים קץ לחייהם של 11 נדוני משפט הסהור, אך בישראל היה הייבוח הגדול על אותו משפט רחוק מקצו. עתונים פרסמו מאמרים מיוחדים על רקע המשפט, בכל מקום התחכחו אנשים על ציונות וקר מוניזם. בשביל המפלגות היתה זו הזדמנות נדירה להתנקם בחברותיהן השמאליות מפנס ומק"ל; לא היה כמעט מקום אחד בארץ שמפלגה זו או אחרת לא ערכה בו אסיפה על המשפט.

הראשון שידע לנצל את ההתענינות הזאת היה ד"ר יעקב גיל, מנהיגה ומיסדה (לפני פחות מחודשים) של מפלגת אחדות האומה. ארבעה ימים לאחר שאשתו הגתה את הרעיון לערוך משפט צבורי על משפט פראג, הגיע ד"ר גיל את האנשים שהסכימו להשתתף במשפטו כעדים, שופטים, סיגור וק סיגור. האופייני לכולם: איש מהם לא הצטיין באהדה לקומוניזם.

בערב המשפט צבאו למעלה מ-3000 איש על דלתות בית העם, פרצו פעם אחר פעם את שרשרת הסדרנים, נכנסו בלי כרטיסים בעוד שעשרות שהצטיידו בכרטיסים נשארו בחוץ. נוכחותם של משמרות שחילו כרוזים, נגד ההסתה האנטי-קומוניסטית הפרו ע"ה הגבירה את המתח: כולם היו בטוחים שהמשפט יהפוך לתגרה רבתית בין "שוחרי השלום" לבין "הריאקציה השחורה". אולם אף קריאת גנאי אחת לא נשמעה. שעה שישראל גיל, בנו של ד"ר גיל, גינאי צעיר (23), לשעבר סרן צה"ל, קרא את כתב האשמה נגד הקומוניסטים ומצדיקהם השונים.

"ימח שמם של כולם!" פרשת העזר יות לא היתה אלא שורה ארוכה של גאומים פוליטיים בהם שפכו "העדים המומחים" את חמם על הקומוניזם בכל צורותיו וגלגוליו. צעק אבא אחימאיר, מי סיסד את המחחרת הטיוריסטית הראשונה בארץ-ישראל, הסיק ריקון ועתונאי חרותי: "אין כל הבדל (בעמדתם האנטישמית) בין היטלר, אביו לגין ואחיו סטאלין — ימח שמם של כולם כי אחרי!"

אלה שציפו להתפרצות קומוניסטית לשוא ציפו. הקהל הדחוס הריע בכל פעם שמישהו התקף את הקומוניזם; אם לזה הוכיף גם נימה יהודית — הרי זה משובח. העד השני, ה"מהגס בן-יוסף", שעלה מצ"ה העד על מצבם הקשה של יהודי צ'כוסלובקיה תחת עול הקומוניזם. העובדה כי עלה מצ"ה לפני 27 שנים החלישה במקצת את הרושם. עדויותיהם של מיגור (הצבא הבריטי) שמאל ויזר, דובר האנגלית שסייר לומר אם הוא חבר מרכז העבריים הצעירים (הכנעני) נוס ושל ד"ר זאב פון ויזל התרכזו אף הן בהתקפות נרחבות על הקומוניזם. ד"ר פון ויזל הקדיש תשומת לב מיוחדת לטע" ולמפנס.

* מפא"ל לבדה אירגנה 126 אסיפות.

הפוס: אנטי-קומוניזם. נאום הקטיר גוריה של ד"ר גיל ונאום הסניגוריה של מנהיג לח"י לשעבר ד"ר ישראל שייב הודהו בנקודות לא מעטות. "נכון", סגור שייב, "בית המשפט בפראג הוציא להורג 8 יהודים. אולם זה רק לשבח. כי לא היו אלה אלא בוגדים בעם היהודי. הלואי שיהרגו עוד יהודים כאלה".

פסק הדין, שמצא את שופטי פראג אשמים, תבע גם את חיסול אוהרי הקומוניסטים בישראל. היה זה רמז ברור מאד לקו של המפלגה החדשה, אשר עדיין איש אינו יודע את מצעה הפוליטי: היא תרכב על אנטי-קומוניזם, תנסה ללכד סביבה אנשים ואר-גונים שקו זה הנו הגורם העיקרי (או היחיד) המשותף להם.

תליאביב

הפתרון הסופי

כמו כל עיר שצמחה ללא תכנון גבון קיימת גם בתליאביב בעיה קשה וחמורה: התח"ר העיר סובלת בעת ובעונה אחת משני גורמים: (א) מחסור במכוניות הגורם קשיים בעיקר לבני הפרברים המרוחקים (וב) עודף מכוניות הגורם לצפיפות ברחובות המרכזיים, לפקקי תנועה העולים לתושבים במליוני שעות עבודה יקרות מדי שנה.

בעית התחבורה בתליאביב הועלתה אף בכנסת, בוכוה בו הצהיר ראש העיר ישראל רוקח כי "מפי בעלי נסיון" נודע לו שהג"סיעה באוטובוסים, בעיקר בימות הקיץ, היא "ממש גיהנום". כדי למנוע את הנסיעה באוטובוסים צופים בחום הקיץ הוא מציע לתושבים לרכב על אופניים תחת השמש הלוהטת. יש לשער שראש העיר עצמו, הע"סוק בשני תפקידיו הצבוריים המפרכים, ייאלץ להסתפק במכוניתו המהודרת.

אולם פתרון זה הוא זמני בלבד. בזה מכיר אף חבר מועצת העיריה ד"ר יוסטוס שלום (*). לפי השערתו של ד"ר שלום תהיה "העליה השביעית" שתתחיל לפי חשבונה, ב-1954 עליה של בעלי הון. כתוצאה מעליה זאת יגיע מספר תושבי העיר בעוד 18 שנה למיליון. כמובן שלאוכלוסיה גדולה כזאת ובעלת רמה של ממש לא יספיקו אמצעי התחבורה העל-קרקעיים. יהיה צורך לחצוב רכבת תחתית שהיו לה, קודם כל, שני קחים: אחד מבניי התערוכה, לאורך רח"הירקון עד ליפו; השני — דרך רח' אלנבי ורחוב העליה מורחה.

לפי חשבונה של ד"ר שלום אפשר יהיה להשיג בנקל את כמויות הפלדה הגדולות הדרושות לתחנית, כיון שבעוד כשנתיים, החליט הוא, תחזור ארצות הברית למדיניות של ה"ניודיל", תחלק פלדה לכל ויכפין. תכניתו של ד"ר שלום נראת לו עצמו בהחלט ברוחבי-צו. רק גורם אחד עולה, לדבריו, לדחות את הוצאתן לפועל לזמן בלתי מוגבל: מלחמת עולם שלישית. מאידך, יתכן מאד כי מלחמה כזאת תפתור במחי יד אחת את כל בעיות התחבורה של תליאביב.

(*) במאמר שפרסם בגליון האחרון של ידיעות עירית תל אביב.

אמנות

המלך ישו יקשיב

"כשאנו בוכים, הגנו בוכים לבדנו. כשאנו צוחקים, צוחק אתנו כל העולם!" קבעה בטי דובינר, ילידת קנדה, אשתו החמודה, אדומת-השער, של משקיע-הון אמריקאי ש"הקים בארץ מפעלים לחפצי פלסטיקה ועפי רונות.

בטי, אשה מעשית לא פחות מבעלה, הסי

קהל מתפרץ באסיפת מפלגת "אחדות האומה" אף קריאת גנאי אחת

זור לו להברית יהלומים וזהב לחוץ לארץ תמורת סכום כסף מתאים. אולם האחים פיק לא אמרו להברית דבר. העסק לא יצא אל הפועל.

בזה לא נסתים הענין. כאשר, כעבור שבוע, בא בוריס פיק לשדה התעופה בלוד כדי לנסוע משם מן הארץ, נצטווה להיכנס לאחד מחדרי מחלקת המכס. שם אמרו לו להסתפש וארבעה אנשים חמושים בסטנים שמרו עליו בעוד חפציו נבדקים בקפדנות הרסנית, סול"יות נעליו נעקרות ושעונו נשבר על ידי הפקידים שקבלו הוראות למצוא — כפי הנראה בכל מחיר — את היהלומים המוב"רחים על גופו ובכליו.

כעבור שעתים יצא הנבדק, קרוע, פרוע ומבוויש מבית המכס. בדמעות בעיניו הכריז כי מעשה מחפיר כזה "עלול לקרות רק במ"דינת ישראל", כי יפרסם את דבר החפוש בעולם הגדול. רק בקושי שיכנע אותו האח המקומי להמנע מכל תגובה.

לאחר שהאח התאונן במסדרה, הובא מור"דוביץ לדון, אך טען כי שיטה זו שנקט בה היא רגילה למדי במכס הארץ-ישראלית. פרר בוכציה וחפשי-זוועה הם אמצעים בדוקים לעליה בדרגה. ועליה בדרגה, זה היה כל מה שמורדוביץ רצה.

פשעים

האדם השלישי וחדר הקטן

מרי אנטוניוס, יחניה נוצריה שהתגוררה בעיר התחתית בחיפה, מעולם לא רצתה לה"כיר במציאות הזמן החולף. השנה מלאו לה 45, אולם מעולם לא הודתה בכך, לבשה שמלות רועשות, ומכרים רבים לא ידעו אפי"לו את מקצועה האמיתי: כוכבת בבית יהודי בבת גלים.

לפני שנה הכירה מרי את רופן מארוס"יאן, סבא ארמני בן 42, גבר חסון ושחור, שהצית בה את אש הנעורים שחלפו מזמן, הכניסה אותו לחדרה. הענין היה יכול להסי"תים כאן, אלמלא הופיעה דמות חדשה ב"אופק: פטרוס קאשאשיאן, קצב בן 25, מחוסר מקם מגורים קבוע. פטרוס החל להתיד עם רופן, ידידות נוסחתימה בכני"סתו, כדיר קבע, לחדרה הקטן והצפוף של מרי. מאז הופיעה כמובן האידיליה במהרה, בעיקר מפאת התחדדות היחסים בין פטרוס ומרי. יום יום נשמעו קולות המריבה עד למרחוק.

לפתע נרמו הקולות. עובדה זו, וכן אי הופעתה של מרי בבית מעבידה הביאו סוף סוף לידי הגשת תלונה למשטרה. רופן ופט"רוס נעצרו לחקירה, שוחררו במהרה, ביחוד בהתחשב בעובדה שנופצו שמועות שכרי עזבה את הארץ והסתנה ללבנון.

פזורים הם הארץ השבוע, לפני שבוע

קה מסקנה: האמנים הבאים לישראל יהיו תועמלנים טובים יותר מאשר שליחי המג"ביות — בתנאי שיקבלו את פניהם בארץ בצורה הנאותה, ינעימו עליהם את שהותם בצורה מתורבתת, במקום לנאום באזניהם ציונות. לשם כך אירגנה ועדה של מארחות מבנות "החברה הגבוהה" (אשתו של אלוף צה"ל, נשות יצרנים ופקידי ממשלה) שת"פלנה באמנים המומונים לארץ ע"י המחלקה האמנותית של בנינו האומה, שבטי דובינר עצמה היא אחת ממנהלותיה.

המועדים הראשונים לאירוח הם בני להקת זמרי גיובילי, קבוצה כושית בעלת שם עולמי. מאחר שיבקרו בסמוך לחג המולד, דאגה בטי לא רק לקבלת פנים לבבית, אלא גם למסיבת"חג לכבודם בביתה. שם יוכלו לשיר, כאחת נפשמ, את שני שיריהם האהובים עליהם: המלך ישו מקשיב וישן, התינוק המתוק. בנינו האומה דאגו כי מלבד המלך ישו לא יקשיב איש: כדי להימנע מפגיעה דתית, מחוק את השירים מתכנית ההופעה של הלהקה.

ההשראה אינה בחוץ לארץ

שמאל בונה הוא צייר צעיר (22), מגדול זקן חום, שעוד בבית הספר העממי נתגלה כבעל כשרון ניכר, זכה לעדוד מוריו ב"השפעת אחד מהם, ישככי מאירוביץ, איש נה"שגאן שלידי חיפה, חפש בונה דרך לקר"רית בציוויו, הרבה להשתמש בצבעים ובי"קומפוזיציות מורחבות.

לדעתו יש לחפש את המקורות הישרא"לית בנוף ובדמויות המזרחיים; נדירה אל מרכזי הציור במערב איננה לפי רוחו. "בארץ קיים עוד הרבה ממנו אפשר לשי"אוב השראה", אמר בונה בתערוכת היחיד הראשונה שלו, בת 40 התמונה (צבעי שמן, מים, רישומים) שהתקיימה באולפן מורה, לא זכתה לקהל מבקרים גדול, אף לא למ"בקרי אמנות של העיתונות.

אבל עובדה זו לא פגמה בעובדה שהתע"רוכה הכיחה בעליל כי העמל שהשקיעו בינה עצמו ומוריו בשנים ארוכות של אי"מון לא היה לשוא. פרט נעטיר למורחיו, ניכרים בציוריו של בונה עברו הפלמחאי, השתתפותי בקרבות. בונה הוא בן הארץ ה"רואה את העולם בעיניו של בן הארץ, משי"תדל לצייר בצורה המיוחדת לבן הארץ.

משפט

פקיד האכס הציע עמק

מורים פיק, עתונאי כותב אידיש מארגני"טינה, שרה חדשים אחרים בישראל, עמד לח"הכנסות האמינס שלא יוצאו את כספם לחוץ לארץ תשמשה כקרן למען אמנים מקומיים.

"אני רב החובל"

ימאים עריקים באמריקה

בניו יורק הוא עולה חדש, לא עוררה הופעתם חשדות מיר חדים, ואיש לא שאל אותם שאלות מפורטות מדי. הם עובדים בצבעות (18-14 דולאר ליום), כשופטי-כלים (8-6 דולאר), במסכים, במכונאות וכו'. השכר הממוצע הוא 10-12 דולאר ליום. לא קשה להשיג עבודה. בכל יום יש הרבה עשרות מודעות בעתונים. כל האנשים גרים בחדרים מרוקטים, שנים בחדר. החדר עולה להם 15-10 דולאר לשבוע. הם מכינים לעצמם ארוחת בוקר בבית, אוכלים ארוחת צהרים במסעדה (2-1.70 דולאר לארוחה).

כמה מן החברים חסכו סכום כסף, קנו לעצמם מכונית משומשת, מבילים את שעות הפנאי יחידים.

אנשים קטנים, שם. כל הסיפורים על התערות החברים בחדרי היהודית האמריקאית חסרים יסוד. באמריקה אין איש זמן להתעניין ברעהו. היהודים חלו מוזמן להתפעל מכל בחור שהיה פעם בפלמ"ח. רק שני בחורים הצליחו להתקשר עם בחורות מקומיות, חושבים להישאר באמריקה לצמיתות. חוץ מזה לא שמעתי על כל מקרה של קשרים בין עריק ישראלי ובחורה יהודיה אמריקאית. גם השמועות כאילו עלו החברים על אניות בקו קוריאה, או אניות אחרות, אינן נכונות. רמת המחיה גבוהה מזו שהיו רגילים לה בארץ. אולם יש הבדל יסודי. בארץ לא חשש איש מהם שיגזע ברעב, היה תמיד בטוח שיסתדר גם אם לא יעבוד זמן מה. באמריקה אין הם יכולים להספיק לעבוד אפילו יום אחד, מפני שאם רת פשוט לא יהיה להם מה לאכול. שם הם אנשים קטנים.

יותר חזק בלב. כמעט כל הישראליים שדיברתי איתם מתגעגעים חזרה לארץ, מצטערים על עריקתם. כמעט איש מהם לא חושב להשאר באמריקה לצמיתות (יוצא מן הכלל "קונסול", העריק הראשון, שקנה לעצמו מכונית וקיבל רישיון נהגות, חושב להשתקע בקליפורניה).

אמר לי אחד החברים: "כאן, כשיש שלטון זר, אנן מרגישים את המדינה יותר חזק בלבנו". הוא ביטא, לדעתי, את ההרגשה הכללית של געגועים הביתה.

האנשים לא חוזרים בכל זאת מפני שנופצה ביניהם שמועה שיצא חוק חדש, לפיו יוכלו לקבל עונש מאסר של שנה עם שיבתם. אולם גם זה אינו מפחיד את כולם. הייתי נוכח כששני אנשים ניגשו לחברה בניו יורק והודיעו על רצונם לחזור, בתנאי שיבטיחו להם שלא יקבלו עונש. החברה סירבה להבטיח זאת, ואז הסכימו השניים לחזור גם בלי הבטחה. הם עלו על א/ק תל-אביב בדרכם חזרה. הקפיטן אמר להם שיהיה מוטל עליהם להסגיר אותם לידי המשטרה מיד עם הגיעו לנמל ישראלי. השניים הסכימו.

אין לי כל ספק של היתה הממשלה מכריזה על חגיגה לעריקים אלה, היו כולם חוזרים מיד. היתה זאת התעמולה הטובה ביותר למניעת מעשי עריקה נוספים בעתיד.

כלתי חוקית למדינה, ותנאי החיים עצמם אינם משאירים זמן לפגישות. כל האנשים עובדים קשה כדי להתפרנס, וכי מינהג האמריקאים הם חיים בריחוק רב ממקומות העבודה.

כבר טיימס, ניו יורק

במקום השפעת, געגועים למוצלת

במושגים ישראליים אפשר לומר שהם גרים בחיפה ועובדים בתל-אביב.

צבעים ושוממי כדים. כל החברים השיגו כרטיסי עבודה, על סמך סיפורים בדויים. מכיוון שכמעט כל שני

מאז תמה שביתת הימאים הגדולה, קיים בצי הסוחר הישראלי תהליך של "נשירה". כמעט כל אניה המגיעה אל חופי אמריקה מאת ברת כמה מימאים, נאצת לחזור כשעל סיפון נה צוות מוקפן או ימאים זרים.

בארץ נפוצו ספרדים מכריקים על מצבם של העריקים: הם חיים חיי שפע ואושר, הפכו גיבורים בעיני יהודי אמריקה (ובנותיהם הע-שירות). עלו על אניות אמריקאיות המפדיגות לקוריאה, נכו.

אחד הימאים הוותיקים, שקיבד על עצמו ל-בוא בדבריו עם העריקים ודמפור דו-ח אוב-יוקטיבי ראשון על מצבם ל-העולם הזה. חזר השבוע לארץ. תאורו שונה לחלוטין מן הש-מועות שנפוצו בישראל:

2 תמונות לאמריקה. כאשר עליתי על האניה, שאלו אותי חברי אם כבר שלחתי שתי תמונות לארצות הברית כדי לקבל מספרט אמריקאי. מן הרגע שחוף הארץ נעלם מעבר לאופק ועד שהופיע פסל החירות לפני החרטום, דובר כמעט רס על נושא אחד: עריקה. כמעט כל חבר הצחת דיבר בגלוי על כוונתו המוחלטת לנטוש את האניה בניו יורק.

הימאים שביצבצו בשיחות החברים היו הנימוקים הי-שנים: אחרי כשלוש השביתה שוב אין הימאים גאים במקצועם ובאנייתם. יש להם הרגשה כי הממשלה והישוב הפקירו אותם לחיי עבדות, שתנאיהם ושכרם ירודים. קיים גם רצון תת-הכרה "להתנגד" בשוברי השביתה, שהפרו, לדעת הימאים, את התנאים שהוסכם עליהם לחיסול השביתה.

כמו קפה "עטרה". מיד עם הגיענו לנמל, הלכתי עם רוב חברי לקפטריה מסוימת בכיכר טיימס, מקום הדומה במקצת לקפה עטרה בחיפה. כל הנכנס קונה תלוש ומשרת את עצמו. בירכתי האולם נמצאים כמה תאים. אחד מהם הוא מקום כינוסם של העריקים מן הארץ.

ברגע הראשון חושב הנכנס שהוא נמצא בחיפה. בחדר יושבים הבחורים בעלי פנים המוכרות, עשרים או שלושים במספר, לבושים ככל הימאים הישראליים. שפת הדיבור היא עברית בלבד.

אם תשכנו לקבל כאן עידוד לעריקה, הרי טעינו. כמעט כל החברים אמרו לנו שאם חושבים אנו להסתלק, מוטב לנו להרהר בדבר פעמיים. כי התנאים באמריקה קשים למדי. משך השבועיים הבאים ביליתי בחברת העריקים, למדתי את תנאי החיים. הדבר לא היה קל. החברים אינם נפגשים כמעט לגמרי, פרט למקרים מיוחדים, כשמגיעה אניה יש-ראלית לנמל והכל מתכנסים באותה קפטריה כדי לשמוע חדשות ולהריח ריח ישראלי.

חוסר פגישות תכופות נובע משתי סיבות: האנשים חוששים כי המשטרה תגלה אותם ותאסור את כולם על כניסה

ב מ ד י נ ה

אותה שנה באמריקה ו-מאז היא נודדת וסור בבת על פני כדור הארץ. במכתב, הכתוב עוברת, אין מצוין מה היתה הלשון המקורית של החוליה הראשונה בשרשרת.

טוענים המכתבים: דוד ברמן (ראה חקירה מיוחדת) נבחר לראש עיריית חדרה שעתידים לאחר שכתב מכתב כזה, רב סגן א. האפל * נהרג מיד לאחר שבו לשרשרת, גברת צחורי איבדה סיכה יקרת ערך כיוון שבעלה עיכב את המכתב יום אחד יותר מאשר 72 השעות המותרות.

עכשיו יכולים הכותבים מכתבים כאלה להוסיף, כי חתמים אחדים לאחר שנתקבל ב- מערכת העולם הזה מכתב שרשרת המזל הראשון נורקה פצצה במערכת העתון.

* זהו נוסח לאופר. ויסמן במכתבו קובע ששמו של רב הסגן היה מ. פלגי.

הארץ

עידו בן-גוריון, בנם ה-15 של הרקד-נית דבורה ברטוב והמבקר הספרותי עמנואל בן-גוריון. (העולם הזה) צפורה סנדלר, הרצליה האם קבלו את פרס הילודה?

מבצע כל מיני עבודות בנין עם או בלי חומר. (מעריב) שלמה שפילמן, צה"ל

לפי רוח הזמן. 55 קורעים קבועים בספרית הקבוצ... (במחנה לעולה) אורה בוכמן, תל-אביב

...השמידו את כל הספרים. המועצה הכלכלית ממליצה להשאיר ב-קצוב ובפקוח מלא את הסומים הבאים... (הארץ) י. לבני, תל-אביב

פקוח גם על בעלי חום? בערבית: שתוק.

ניסה, על סמך הנחה הגיונית, למצוא פירור אבק שריפה מיקרוסקופיים על גופו ומלבר שיו של הורה החשוד.

פסק שמאי זוהר, ראש המחלקה הפלילית במחוז תל-אביב: "את תוצאות הבדיקה לא נוכל לגלות כרגע, זה סודנו עד למשפט."

הווי

מסביב לכדור הארץ

מספרים כי מנהל הדואר של אחת הארצות, בראותו כי מאון השירות בכל רע, החליט להבטיח את המצב על ידי המרצת החושבים להרבות בכתיבת מכתבים, ישב וכתב מכתב לששה מכרים. המכתב בישר כי, באם כל אחד מששת המכתובים יעתיק אותו שש פעמים נוספות, ישלח אותו הלאה לששה מכרים שלו, יביא לו הדבר מזל טוב.

מאז מסובכת שרשרת המזל, כפי שמכנים את המצאת הדואר הזאת, את כדור הארץ במהירות ובהתמדה. בארצות הברית, ארץ הבינוס, צירף מישור סכום כסף למכתבים, הסביר כי באם יחזור המכתב לאחר שמכר תבים לרבות יוסיפו כסף לסכום המקורי, לכותבים הראשונים, יזכו אלה בסכומים רציניים.

שרשרת המזל לא פסחה גם על הארץ: מערכת העולם הזה, למשל, כבלה בחישים האחרונים המון מכתבים מן הסוג הזה. שני האחרונים, שתכנם כמעט זהה, נשלחו למע-רכת על ידי מ. לאופר ויהודה יוסמן, אנשים שיש להם, כפי הנראה, הרבה זמן מיותר. לפי שני המכתבים האלה החל בשרשרת הנוכחית קצין ממפקדת הגנרל דה-גול, שישב

במסתה עם היותיה, ניגש בצעדים חשדניים אל הדלת.

"מי שם?" שאל. "אוסקוט". לחש הקול מהעבר השני. לוח העץ הקובץ, שאי פעם היה דלת, השמיע חריקה, מול מוחמד עמד... נשמעה יריה. בעל הבית תפס בידיו את חזהו, ממנו קילח דם רב, כרע ארצה בועקה איומה. בשארית כוחותיו זחל אל מפתן בית שכנו היהודי, שהחל מיד בחיפוש אחר מכונית. אותה שעה יצא מביתו, חצי ערום, סמל משרה המתגורר בסביבה, הקשיב למלמוליו של הפצוע האנושי, נטל פיסת נייר ורשם את אשר שמע: "האיש שירה בי הוא מוחמד חמים מלוד, היו בינינו חיכוכים מסחריים."

שוטרי מחוז תל אביב מהרו ללוד, עצרו את החשוד שהכחיש בשלוה את כל האשמה. בפעם נוספת נשלח מוקר אל הגוסס, שעמד לפני ניתוח בפצע שהשחיר מלימטרס ספורים מתחת ללב, רשם שוב את הצהרת ה-פצוץ. כן, אישר הלה, "היורה היה מוחמד חמים". לאחר שמסר את הצהרה, מת תחת איזמל המנתח.

המחלקה הפלילית היתה נבוכה: החוק אינו קובע ברורות את מידת הימנותה של הצהרת פצוץ אנושי, אך מתוך תקדימים ופסי-קי דין שהוצאו בזמנים שונים, ביחוד בבר-יטניה, יש לקבל עדות ממין זה רק במקרה שהמשטרה משוכנעת שהפצוץ ידע שהוא עומד על סף המות. הצהרתו של גוסס שזעק: "כשאביא, אתננס ברוצח" ומת כעבור זמן מה, לא נתקבלה על ידי שופט בריטי.

על מנת להביא את חמים לדין כשאממתה-הה הוכחות חותכות, נעזרה המשטרה במאס-קפלן, מומחה אמריקאי לזיהוי פושעים ועתה מפקח במטה הארצי. קפלן הלך בדרך מדעית,

נתקלה קבוצת מטיילים ערביים במזודה חבויה במערה. משפתחה, מצאו בה אברי אדם, עטופי חלוק, מעלי צחנה ובמצב של התפוררות. מיד הוזעקה המשטרה. שכני מרי וזהו את החלוק כחלוקה של מרי. אולם כל זה עדיין לא היה מספיק להוכחת אשמה: ראשה של מרי היה חסר. הוא נמצא שבוע לאחר מכן בבאר שבעכו העתיקה. שוב נפל החשד על פטרוס ורופן. הם נאסרו, יואשמו ברוצח מרי.

אמר עוזר מפקח מחוזי אהרן קרמר, מ-מטה משטרת חיפה: "כיצד הגענו לאציות הראש נגלת רק בעת המשפט. כי אפילו אם הדעת: לרשם הוא פשוט וישראלי טהור עניני שכון. מציאותן של שלוש נפשות ב-חדר קטנטן הביאה לידי הצורך להפטר מ-בעלת החדר. "אולם, אמר הקצין, "לא היי-תי מציע לדייור משנה לפתור בצורה כזו את סכסוכיהם. על כל פנים אין זה חוקי."

פורים על הבד

מוחמד עלי מסרי, תושב יפו, היה בטוח אותו לילה כי הוא חולם, משמעת נקישות חזקות מעבר לפתח ביתו, התהפך על צדו השני אך הופיקות על הדלת, בשעות של-לית בוקר, היו מציאותיות. מי יכול זה להיות? — יוסוף, איברוים, מוסה? לכולם קשור מסחר עם מוחמד. או אולי זו המשי-טרה?

את אמו הלא-שפורה בדעתה השאיר מוחמד

על הסכינאי המסכנאי

את המחזה כתב אנגלי אחד, בשם ג'ון ג'יי, לפני 200 שנה בערך. לפני 25 שנה, בערך, מצא לנחוק, גרמני אחד, בשם ברט, ברכט, קעבד את יצירתו של ג'יי, וגרמני שני בשם קורט וייל חבר לה מוסיקה. לפני 20 שנה, בערך, הציגה הלהקה התיאטרוןית ה' צעירה שנקראה אהל, את פרי עטם של ה' אנגלי והגרמנים לקהל הפלשטינאי (א"י). החל מלפני שבוע, עומדת ה'אופרה' הותיקה וה' משופשת כהלכה, לרשותו של כל אורח ישראלי המוכן לשלשל דמי כניסה של 800 פרוטה (בממוצע) לקופת הלהקה התיאטרוןית, הלא כל כך צעירה, הקרויה אהל. אף על פי שאופרה בגרוש נחשבת ליצירה קלאסית של הבמה העולמית, קשה למדי ל' הגדיר את המוזה. מ'קי המסכנאי, מלך הפושעים והלבלבות, מתנגש, אגב הנה' לת עסקיו, כמר פיצ'ום, ראש אגודת הקבצ' נים, ברוב המקצועי ידו של פיצ'ום נשארת על העליונה. גם פרוטקציה טובה אינה מ' עילה למ'קי להפך למסכנאי, והיה גומר את ימיו על הגדרום אלמלא היתה אופרה בגרוש קומדיה.

חוץ מהפרולוג, המבוצע בכשרון — שר' ררת מבוכה כללית על הבמה. על שכמו של צייר התפאורות נופל חלק גדול מן ה' אשמה. הפיגומים, הקרשים, המסגרות, ה' ארגונים והוילונות, מתמירים להיות תפ' אורה מודרנית וסימלית, אך למעשה אין הם יותר מאשר מכשולים חסרי צורה, המהחיים פחים לרגליהם הקלות של טובה פודו, בת' יה אוסטרובסקי, יעקב בן סירה ורגליהם הכבדות של שמחה צחובל ויעקב אינשטיין. למרות הכל, אין אופרה בגרוש לשלון מוחלט; ההצגה עלולה לענון את הסכינאים, הקבצנים, הרכושנים, ושאר אוהדי הבמה.

הגברים הבינו היטב

משול הגבר לסירת מפרש באין מצפן לו, הוא טועה בדרך, והאשה — דומה לרוח עז המסיעו אל החוף שהיא בוחרת. ספק הוא אם באימרה זו יש צדק, אם יש, מתעוררת השאלה: האם העובדה היא קומית או טרגית? האחים קינטרו, מחזאים ספרדיים, סברו שהדבר מצחיק מאד. מה' הנחת, הזאת נולד מחזה שהוצג בשבוע ש' עבר על ידי התיאטרון הקאמרי** העלילת מצטיינת בפשטותה, אדולפו (אברהם ביינסקי), עורך דין צעיר, מגיע, לביקור קצרן לעיירה אנדלוזית. כפי ה' נראה, הוא רחוק מושבע, אך שתי מערכות מספיקות כדי לשנות את דעתו. לאחר כ' 150 דקות של תחבולות, אידיבנות וסיכוי' כים, הוא מודה, כחנן מאושר, על מחיאות הכפים של הקהל. האחרית העיקרית של המלכודת ושל הצלחת ההצגה היא חנה מרון, עמוד התווך של התיאטרון. שאר השחקנים מצטרפים אליה בנהול נעים, מהיר וקולע של ההתרששויות. ה' במאי והצייר גם הם אחראים להצלחה של קומדיה רעננה וצנועה זו. אף על פי כן רצוי לציין, למען האמת, שהמין היפה שב' קהל נהנה יותר, הגברים, שנכחו בהצגה, הבינו את פשר הצחוק, סלחו לנשים.

*אופרה בגרוש (במקור: אופרת הקבצ' נים) מאת ג'ון ג'יי. עברית אברהם שלונסקי. מעובדת על ידי ברט. מוסיקה קורט וייל. תפאורה: אנטול גורביץ. ביום אלף ארי וולף.

** גבר לא יבין זאת. מאת יואכים וסרפין

מאות לירות כאלה יש לנו לבזבז? והפקי' דים הללו — מה הם עושים כאן בצדדי ה' יום? מדוע אינם בעבודתם?"

אחר הראה לקהל צד בלתיידוע של איש' יתו. בקול עייף ומדוכא הרהר: אלה עשה את העולם בששה ימים. מגיב רוצים שיש' נה אותו בן לילה. חי אלה! אילו יכולתי למצוא משהו אחר שיקבל ממני את כל ה' עול, הייתי מוסר לו אותו ברצון.

למחרת פרסמו דובריו הסבר להתפרצותו: "אין לראות בהודעתו הכרוה רצינית", הס' בירו, "כי אם מעשה של שעת עייפות. ה' ליווה היה רק קצת מעובבן."

סוריה

הטנק צעד הצירה

כיהא ליום השנה להפיכה הצבאית הסורית האחרונה הוקדש יום 2.12.52 למיצעד צבאי ברחובות דמשק. על במה גדולה עמד גיבור היום: אדיב אלשישקלי. צבאנו מוכן ור' רוק, הוא הכריז, "מחכה בקוצר רוח לפקו'

ראשי הכנסיה הקופטית ביום חג נוצרי, מבקר בבית הכנסת היהודי ביום הכיפורים, מתפלל עם שין אליאזה, מנשק תינוקות, גואם בפני סטודנטים, לוחץ ידי פועלים. בכל תמונה הסתמן חיוך מלבב על פניו הנב' ריים.

תמונות טפשויות במקצת. המבחן הראשון בא כאשר תבע מהווד לפסול את מועמדותו של מוצטפא אל-נחאס לנשיאות המפלגה. אל-נחאס נכנע אך הווד נשבע איבה לגיב; וככל שגיב ניסה להתחבב על הקהל, נעשו חציו של הווד נגדו גלוי יום ומחודדים יותר. עתונו הראשי, אל-מחרי, לא העז אמנם לפרסם התקפה ישירה על ה' דיקטטור, אולם לא הוחמצו שום הזדמנו' יות להציק לו.

גיב עומד להחליף את החוקה בחוקה דתית? הכריז פעם. לא היתה אמת בדיעה. אולם הכחשה רשמית היתה מעוררת נגד גיב את חמת הדתיים. אחרי זה באה ידיעה על כוונותיו של גיב לפגוע בבעלי הרכוש הפרטי, ושוב לא יכל להכחישה פן יעורר

מדינאי הליגה הערבית והאוכף הגרמני ("רוז אל יוסף", קהיר)

ישנה העלטה

דה לצעוד קדימה. אחר ציטט מן הקוראן: "לכרינא את כל הכוח להפיל אימה ופחד על אויבי אלה!"

אחרי הגאום צעד הצבא: 15.000 מכל החילות. התלהבותם הקולנית של הצו' פים גברה והלכה וכשהופיעו השיריונים וה' טנקים הגיעו צריחותיהם לשיאן. פתאום ה' אברה נימה של אותם אימה ופחד, ששישקלי הזכירם, על צריחות ההידור, אלא, שלא כרצון הנביא, לא בקעו הפעם מגרונות אויביו של אלה.

הסיבה: אחד הטנקים נתקל בשער-צנחון, שינה בפתאומיות את כיוונו, חרש את הצופים' הדחוסים. כעבור כמה שניות היו מוטלים סביב המפלצת המשתוללת למעלה מארבעים הרוגים ועשרות פצועים.

קבוצת איכרים התנפלה, מרוב התלהבות, על הטנק לנשקו, נפלה קרבן לבורותה, הסביר דובר צבאי למחרת. אף הקהל סבר אחרת. ובשוקי העיר נשמעה התפילה הח' רישית: "ירצה אלה שכאשר תינתן הפקודה לצעוד קדימה ידעו הנתנים לשלוט יותר טוב על הטנקים. אחרת יעלו על חיל הרגלים שלהם."

את חמת הפועלים. בתנאים אלה, החלו תמונותיו החיכניות להראות טפשויות במק' צת, עוררו בלב הקהל את החשש שהוא אדם שטחי, שאינו מסוגל להתמודד בבעיות רציני' יות.

רק, מאה לירות? אנשים שבאו אתו במגע הדוק, שמו לב כי תחת שלוחתו הרגילה גברה עתה עצבנותו. פה ושם ה' פיע צילום שלו המראה אותו מנוסף בידו לאות מחאה על ריבוי התצלומים. התחבקר יותיו עם תינוקות נעשו נדירות יותר.

ההתפרצות הפומבית הראשונה ארעה שעה שנכח בהנחת אבן הפינה לתחנת ש' דור חדשה. הוקמה במה מוצלת, ומאות אורחים ופקידים התקהלו לכבוד המאורע. אך במקום לחיך ולשבת, יצא הפעם הליחה ב' התקפה חריפה על המארגנים.

"זהו בזבוז פושע!" קרא לעבר שר ה' תעמולה (האחראי לשרותי הרדיו). האם היה צורך להקים במה וכיפה? האם איננו מסוג' לים כבר לעמוד קצת בשמש?"

השר ניסה לפייסו. "זה עלה רק 100 לי' רות", אמר.

"רק מאה לירות?" התרעם גיב. "וכמה

מבעד מסך החול

החמור והאוכף

לגבי העולם הרחב היה זה נצחון גדול לאח' דות הערבית. החלטת הליגה להגיש אלטי' מסום לממשלת בון שתימנע מביצוע הסכם ה' שילומים שלה עם ישראל (העולם הזה 786) נתקבלה פה אחד; שום נציג לא ערער על האיום לנקוט בסנקציות כלכליות נגד גרמניה. אך בניגוד לרושם הכללי שנתקבל בעולם, לא היתה בעיית השילומים בעיה שהעסיקה רק את מדינאי הליגה המכובדים; גם בעת' נים הערביים ובשיחות בתיהקה הרבו לזון בה. שם היו המסקנות שונות מאלו שנתקבלו בוועדה הפוליטית של הליגה. אין פשר ה' דבר כי משהו, באהבתו הרבה לישראל, אהר את הרעיון כי ישראל תקבל לפהע הענקה של מאות מיליוני דולרים. חילוקי הדעות היו סביב השאלה, אם בכלל יש להתגסק בגרמניה.

כאילו ילפי הספם, הופיעו בעתונים ש' נים רשימות וקריטריונות, כולן מבוססות על הפתגם הערבי העתיק האומר: "משלא יכלו לחמור, התנפלו על האוכף."

מרומן הוא שקבע. הסביר מוחמד אל-תבעי, עורך השבועון הקהירי אחר טענה, באחד המאמרים הללו: "החמור הוא ארצות הברית; האוכף היא גרמניה המער' בית. מדינאינו, הנכבדים, שלא יכלו לראשו' נה, מצאו מטרה נוחה בשניה."

"עלינו להבין", כתב, "כי מצבה של גר' מניה כיום דומה למצב בו היו מדינות ערב שריות עד לפני זמן קצר: אין היא מושלת בבייתה. אמריקה היא הקובעת בגרמניה ה' כבושה. אם היא אומרת "כן", חייבת גרמני' יה להסכים; אם היא פוקדת לשלם מאות מיליונים ליהודים, היא נחפזת לעשות זאת."

תרוץ חוקי לגרמנים. מה, אם כן, מציעים אל-תבעי וכל שותפיו לדעה? בידי ממשלות ערב, הם אומרים, ישנה החלטת של האומות המאוחדות, המצוה על ישראל לשלם פיצויים לפליטי ערב על רכר' שם הנוש. מדוע לא תפנה הליגה עתה, ל' אותן האומות המאוחדות, או לבית דין בינ' לאומי מוסמך, שיקבע מה ערכו של רכוש נטוש זה? עם הערכה כזו בידה, תגש הלי' גה לממשלת גרמניה בתביעה לעקל אותו סכום מסך הסכם השילומים.

"זהו הפתרון המעשי היחיד", הם מסכ' מים. "כי או ניתן לגרמנים תירוצ וזקי' לא לשלם ליהודים." וזה, לדעתם, הדבר ש' ישמח ביותר את גרמניה המערבית.

מצרים

הליווה מתעצבן

גם היום כל מלה היוצאת מפי הליחה מוח' מד גיב, היא חוק בלייעבור במצרים. אלא שיחד עם בצוע החוק נשמע רחש שיכול ב' קלות להתפרש כמחאה ואי-שביעות רצון. כי גיב, רודן בזכות אלה ורצון הצבא, החליט מן היום הראשון לעסות את הגלולה המרה של השלטון הצבאי במעטה מתחק של חיובים ועממיות.

ליד המטה הצבאי המצומצם המנהל את מצרים הקים יחידה ענפה ופעלתנית ליחסי ציבור. תפקידה: לחבב את הליווה על כל שכבות העם. בכל מקום הוצב צלם, סוכני הפרסומת הזמינו אליו, לביקורים ייודית' ים, אנשים מכל המעמדות והעדויות. עיתוני מצרים, שנהגו להקדיש 30% משטחם המ' צולם לפארוק, הפרישו עתה למעלה מ' 50% לאליל החדש. הוא הופיע מתחבק עם

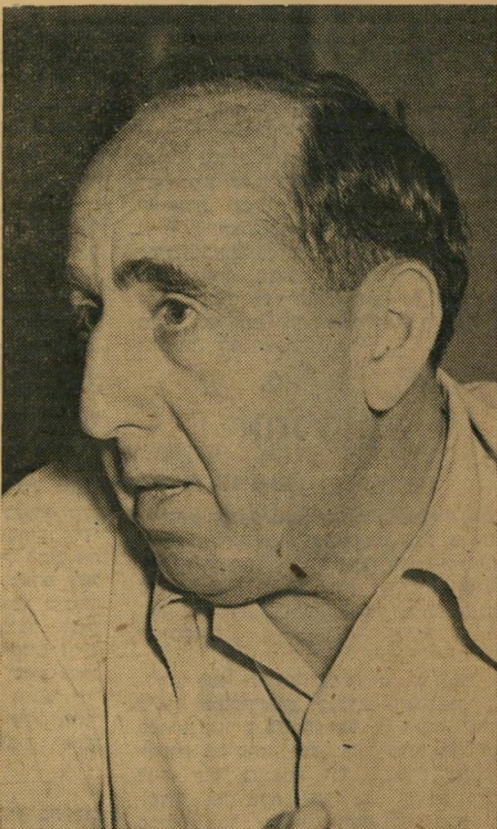
למי, ומתי, מותר לזייף?

שעוריה ישראלית-חדרתית מתה בימים אלה מוות טבעי, באדמת המסשמה, שהפכה עיר ביום יובלה הששים. נקברו בשקט שורת יופי המחאות שנעשו בידיעות המלי אה של ראש העיר. הרווח הפוליטי שקיוו לעשות מפלגות הימין, אשר גלו את העובדות, לא בא להן. הפרשה שד" תה בראשיתה, למהדורה מחודשת של ענין גוי, אדירי, וכדומה, לא התפתחה יפה. עסקני הימין נאלצו לראות כיצד הוציאה המפלגה הנאשמת, מפא"י, את הרוח ממפר" שיהם הנפוחים.

מפא"י, שברוב המקרים, בהם הואשמה בשחיתות בי שורותיה, לא הצליחה להשמיע הגנה משכנעת, שניתה הפעם את תכסיסה, היתה זהירה יותר. בהבינה כי לא תצמח לה טובה אם שמו של דוד ברמן, ראש עירית חדרה, יוזכר כנשימה אחת עם ברוך גוי, הוציאה את המסקנות, סילקה אותו בשקט מכסאו. אם כי לא פוטר רשמית, הועברו רוב תפקידיו המשקיים והכספיים לסגנו, מאיר רפפורט. התכסים עלה יפה: גדודי הימין המס" תערים נשארו שלופי-כיונים אף ללא יעד להתקפתם.

מי מקבל את הכסף? לפחות בשלושה תאריכים, ב" 1950 ו" 1951 שולמו על ידי קופת העירייה סכומי כסף (שהסתכמו ב" 280' ל"י) לאדריכל בשם "קאופמן". העובדה: שלא היתה מפוצת לכשלעצמה, הפכה מענינת יותר, כא שר משהו טרח לברר מיהו אותו "קאופמן". חושיו של הסקרן עלו בתוהו: אדריכל בשם הזה לא נמצא בין בעלי החוב של העירייה. החתימות "קאופמן" המופיעות על שוברי התשלומים מספר 6326, 6751, 8266 של עירית חדרה, ועל המחאות הבנק היו מזויפות. השוברים היו מאושרים על ידי ראש העיר — אז ראש המועצה המקר מית — דוד ברמן, חתומים על ידי גובר העירייה — אז המועצה — אריה קראו, כמקבל התשלומים הופיע על גבי שלוש המחאות, שנמשכו על בנק הלואה וחסכון בי חדרה, אותו גובר: אריה קראו.

למגלי התגלית הסנסציונית היתה הדרך ברורה. ישר מספ"י של ברמן הודרו אל ביתו של איש חדרתני שני, שממן, שסיגר עבה ונצחי בפיו, — יחזקאל גולדנברג. כמשרדו אשר בביתו הפרטי שבמרכז חדרה, קבל את האינפורמציה בהתלהבות, ערך תכניות פעולה. גולדנברג, שישב 27 שנה במועצה מטעם הציונים הכלליים (עד לפני שנתיים) לא היה חדור אהבת יתר לראש העיר המפא"י. השאלה שהדהדה במוחו: מי קיבל את הכסף? למרות שהרגיש כי לא היתה כאן מעילה אישית, לא יכול היה להוניה הזדמנות להכות באויב.

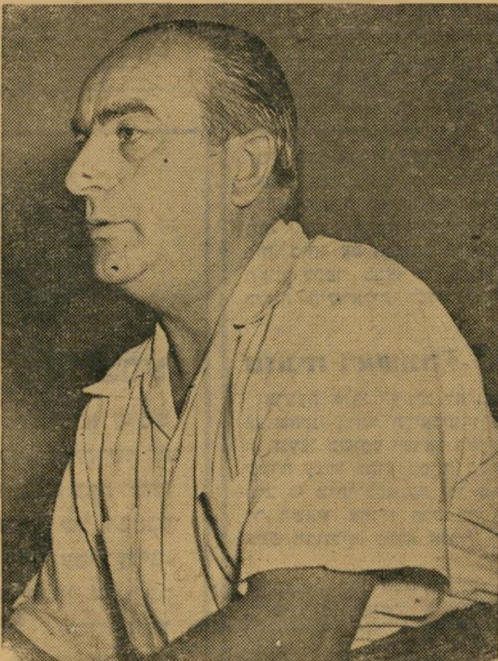

סגן ראש העירייה מאיר רפפורט
הנהלת הענינים בפועל

מבקר המדינה, שביקר במשרדי המועצה באותה תקר פה, בא כאילו משמים. אף הוא מצא את המסמכים המס" הוריים. עם גמר חקירתו, כתב מכתב לרוד ברמן, שאל אותו כמה שאלות פשוטות: כיצד קרה שהחתימות "קאופמן", המופיעות על שוברי התשלומים, אינן זהות זו לזו? כיצד קרה שלא "קאופמן", הוכאי לתשלום, כי אם גובר המועצה, פרע את ההמחאות בבנק? איזה שרר תים נתן אותו "אדריכל קאופמן" למועצה, שתמורתם היה צריך לקבל את ה" 280' לירות? על סמך מה אשר דוד ברמן את התשלומים? באותיות גדולות יותר הוסיף מבקר המדינה את השאלה העיקרית: היכן גר "האדריכל

קאופמן", מיהו בכלל?

"אישיסודי" דוד ברמן היה אותה שעה בביקור בי לונדון. עם חוזרו, נתן תשובה לכל השאלות חוץ מה אחרונה. הוא לא הכחיש כי הוא שהמציא והוליד את "המהנדס קאופמן". היה זה שם מושאל שהומצא על מנת לסלק תשלומים שעבורם לא היה כיסוי בין סעיפי תקציב

ראש עירית חדרה דוד ברמן
בשם בלבד

העירייה. התשלומים האלה נתנו, למעשה, למהנדס העיר, יוסף שמיר, שביצע עבודות שלא נכללו במסגרת עבודתו היומיומית, היה זכאי לקבל עבורן שכר. דוד ברמן חשש, שניתנת עבודה נוספת למהנדסו בתוספת למשכורתו, תעורר קנאה בקרב יתר עובדי המנגנון, העריף את הזיוף על סכסוכי עבודה. נחו הוראה לגבורו להכניז המחאות על שם ברמן, לקבל את תמורתן בבנק ולשלם את הסכום, במזומן, למהנדס העיר. בסוף דבריו אל המבקר הצטער ברמן על השיטה בה אחז, הבטיח כילד טוב, כי לא הוא, ולא פקידיו, ישתמשו בה להבא.

אולם הצטערות בלבד לא היתה עשויה להרגיע את משרד מבקר המדינה. הלה הפנה את כל החומר שגילה ליועץ המשפטי של הממשלה, הניח לו להחליט באיזה צעדים יש לנקוט שעה שראש העיר מוויף המחאות. חיים כהן, היועץ המשפטי, ידע בדיוק מה לעשות: ב" 3.3.52 שגר ממשרדו מכתב אל דוד ברמן, רשם עליו את המלים "אישי סודי", הודיע לו, כי העובדה כי נתגלו ויפוסים, עשויה לעורר דאגות צבוריות חמורות. אך על גבי אותו גליון בישר לו גם בשורה יותר משמחת: אין הוא רואה מקום לתביעה פלילית נגדו ונגד שותפיו לזיופים, כיוון שלא הוכח כי הזיוף געשה מתוך תקווה להנאה אישית.

חיים כהן, שהספיק מאז להתמחות בהשקת משפטים שהיו עלולים לעורר הד ציבורי חזק מדי, להסיר את אוד הקדושה מראשי כמה אנשים חשובים, השתמש בסמכויות תיו החוקיות: לפי ההוראות המנדטוריות שנוצרו בזמנו להגנת הפקידות הבריטית בפני תביעות הגייטיס, רשאי היה לחסל, באופן אדמיניסטרטיבי, כל תביעה פלילית פרטית.

"אולי מושום שאני גדיצאי" האיש, שמעל ראשו החלה מתחוללת סערה רצינית, נשם לרוחה למקרא מכתב היועץ המשפטי. בדירתו שבקצה חדרה, בבית אופיני ל- מקום, מרהוט בפשטות, בעל גינה קטנה המפרידה בינו לבין הרחוב, הררה דוד ברמן על דרכו הצבורית עד היום. ברמן, הדומה יותר לבעל בית טיפוס מאשר למי שדוה מזכיר מועצה פועלי חדרה, עזב ב" 1938 את פולין מולד- תו ואת משרד עורך הדין שלו, עלה ארצה, היה זמן מה חבר קבוצת חולדה. אחר כך עבר לחדרה, הפך תוך זמן קצר למנהיג פועליה, שתמיד לחמו קשות נגד ה- אינטרסים של כת הפרסונים, בעת ששיימת ההסתדרות הצליחה, בשנת 1945, לזכות במאבק עם מעמד האיכרים, להשיג רוב בבחירות המקומיות, שירת ברמן בצבא הברי טי, בדרגת לאנס-קורפורל (טוראי ראשון). שלטונות הצבא הבריטי, שקיבלו בעקבות הבחירות מכתב בקשה לשחררו, לא התקשו לוותר על הלאנס-קורפורל שלהם, אשר שירת ביחידה של חיילים קשישים. ימים ספורים אחר קבלת המכתב החליף דוד ברמן את הדרגה הצבאית הנמוכה בי תואר אורח רציני יותר: ראש המועצה המקומית חדרה. ברמן טוען כי יחזקאל גולדנברג היה לאויבו זמן רב לפני הבחרו. מושך ברמן בכתפיו: "לאיש הזה יש ברמנו פוביה. אינני יודע על שום מה הוא שונא אותי כל כך; יתכן מושום שאני גליצאי. כשמועצה פועלי חדרה בקשה לשחררני מהצבא הבריטי, נתקבל אצל אחד מקציני מכתב אלמוני, שתיאר אותי כאדם מסוכן, שמוטב לא לשחררו. אני חושד כי ידידי גולדנברג שלח אותו. שנאתו אלי היא

עזרת, תמיד עמדתי בדרכו בהיותי דובר הפועלים, בעוד שהוא היה תכססן האיכרים הותיקים, איים לא פעם על פועלים שיגרשם מהמושבה אם לא יצייתו לו ולחבריו". **המשפט לא התקיים**. האויב, יחזקאל גולדנברג, המכונה בפי עצמו בפשטות "חקלאי", לא היה מודאג מהמחלה הפסיכית, "ברמנופוביה", שיריבו יחסה לו. היה לו קלף פוליטי ביד והוא לא ראה כל סיבה שלא להשתמש בו. מכתבו של חיים כהן בענין הזיופים, שהרגיע את דוד ברמן, עורר תגובה הפוכה אצל גולדנברג. הוא החל מחפש דרכים חדשות לסלקו. קודם כל הלך בדרך הפשוטה, דרש מברמן שיסתלק מרצונו הטוב. ראש העיר סרב, הציע ועדת חקירה. גולדנברג הערמומי הצטחק, דחק לפינה, כמגוחך, רעיון של ועדת חקירה, שתהא לבטח מורכבת לפי מפתח מפלגתי. לבסוף מצא לו שותף רשמי להתקפה בכל החזיתות: אהרן פרנק, חבר המועצה מטעם הציונים הכלליים, חתם יחד אתו על כתב האשמה נגד דוד ברמן, שהוגש לבית המשפט בחיפה. האשמות בו: זיוף, רשום פרטי-כזב בפנקסים, גניבה.

גולדנברג שפסף ידיו מרוב נחת, ראה בדמינו את דוד ברמן עומד בפני שופטיו, כשאלום בית הדין מלא מפה לפה עתונאים שידאגו לפרסום הדיוש. אך הוא בשל את המרק בלי להתיעץ בטבח הראשי. יומים לפני קיום המש- פט, בספטמבר 1952, עלה חיים כהן, עתה יועץ משפטי ושר משפטים כאחד, שנית על במת חדרה. יד הברזל יר דה, השתיקה, בפעם השניה, את המשפט ואת האשמות. גולדנברג התרחת. אלא שהפעם לא התרחת לברו. ה- ציבור החדרתני ברובו, ואף אלה שלא האמינו כי דוד ברמן מעל בכספיהם, לא תפשו את ההגיון המיוחד של חיים כהן: בחודש מרס אותה שנה כתב במכתבו כי "יש לו ספקות אם היו כוונות להונות". עתה, כשניתנה הזדמנות מצוינת, לברר אם אמנם היו הספקות האלה מוצד- קים ציוה על השופט לא לקיים את המשפט. הגיון שר המשפטים. היה מיוחד במינו. הוא רצה למנוע עריכת משפט פוליטי, משמין, גרם במקום זה לטשטוש פוליטי, משמין לא פחות

נאנח יחזקאל גולדנברג: "הם מנעו פה משפט על רקע "לירי", חבל מאד". אחר כך התאושש, הצהיר כי רבים את החלטתו הנוקשה ואמונתו הפוליטית: "אני מעריך, למשל, את בן-גוריון, אולם אני שונא את הבך גוריונים הקטנים. דוגמה מאלפת לבן-גוריון קטן: ברמן". אחר קרא לאסיפה בקולנוע חדרתי, שהבאים אליה, היו, לתמהונו הרב, אנשי מעברות דוברי יהודית, שלפי טענ

איש צ"ב יחזקאל גולדנברג
"ברמן, לך לך."

תו, הציצו אגרופנים מכיסי אחדים. האסיפה לא התקיימה. בשבת שלאחריה אירגן הגוש האורחי (ציונים כלליים וחזרות) אסיפת מחאה בקולנוע גן-זוהר בהזמנים הפעם, נוסף על הציבור, גם את המשטרה. מבחינה מילולית לפחות, שיחק לגולדנברג המזל: באותה שבת היתה פרשת השבוע "לך לך", ובמלים אלו השתמש בפנותו אל דוד ברמן.

כל תכסיסי גולדנברג להוציא את דוד ברמן ומפלגתו מכליהם, לא הצליחו. תחת זאת הלכה מפא"י בדרך הפתוחה פחות לאוזנו הקשבת של הציבור הישראלי, שחררה למעשה את דוד ברמן מכל תפקידיו חוץ מתארו, השאירה פתוחה את השאלה: סמי, ומתי, מותר לזייף?

הפעם. אם היו האמצעים כשרים או לא, אין זה מענין, העיקר שלא יחשבו שם כי נבחרת ישראל משנה בכל יום שני וחמישי את שמה."

כדורגל

אשרו אינו כשורה

להבדיל באלפי הבדלות, אפשר לדמות את תמונת הכדורגל הישראלי בשבועיים האחרונים, למחזה המתרחש כמעט בכל שבוע באיים הבריטיים: נצחונן של קבוצות ממדי רגה שניה ושלישית על האריות שבחבורה.

כשסוכם מאון משחקי השבת שעבר תמהו רבים מחובבי הכדורגל בארץ. השאלה המניקרת במוחם היתה: האם ארבע קבוצות ליגה ב' טובות מארבע קבוצות ליגה א' ? האין השעה כשרה לשבור את הקרח, לארגן, לכניסה לליגות השונות, מבחן מחודש מקיף, לפנות אולי את מקומותיהן של קבוצות נרדמות ? ברור כי השאלה תשאר בגדר שאלה הלכתית. לשינויים מסוג זה יתנגדו המיד הצד הנפגע שבהתאחדות הכדורגל. אך השבת נפלה שוב קבוצת הליגה הראשונה קרבן למפלה מבישה מידי אחותה הקרתית. הפועל חיפה ניגף 5:0. משחק זה הו"כית, ביחד עם המשחק בו נוצח מכבי פתח תקוה בכפר סבא, כי משהו אינו כשורה בליגה הישראלית לכדורגל.

סנונית ראשונה ?

ארבעת אלפי העינים לא נצמדו השבת אל 22 שחקני ביתר תל-אביב והפועל תל-אביב. הן נועצו בשופט ישראל בלקינד, רחב הגרם, שטרם עצמו לבוא מפתח תקוה כדי להוכיח שוב כי מותר ללא עת של שופט חיים שניידר השאיר אחריו חלל ריק שחבריו עדיין אינם מסוגלים למלא אותו.

לכאורה היה הכל פשוט: הפועל תקף ברוב הזמן, הוכיח עליונות טכנית. ביתר עמל קשות כדי להפריע ליריבו, אך בלי הצלחה. בלקינד, שהתכוון לקרב איתנים, סיבך במשורקתו את המצב, טעה דווקא ברגעים מכריעים, הבלית את קביאותו בחוקי המשחק במקרים פשוטים. ההפקרות ששררה על המגרש המדווש גרמה לשריקות בון מצד אוהדי שתי הקבוצות, ביחד שעה שלא הוכרו שני שערים לטובת הפועל, אך הוכר השער השלישי של הרצל פריצנר, למרות שהלה נגע, ברצג גורלי, בכדור בידו.

על אף השליטה הגמורה במגרש, תוצאה ראשונה לעבודתו של המאמן ג'רי בית-הלוי, * נאלצו אנשי הפועל לחכות עד הדקה האחרונה ממש כדי להיות בטוחים בנצחונם, לק"בוע את המאון בשני שערים לעומת אפס, לזכותם.

רגל תחת רגל

כאשר עמדה, לפני חדשים מספר, קבוצת מכבי תל-אביב לערוך את סיורה באנקרה, בקשה לשאול את שוער מכבי פתח-תקוה חיים בוך כממלא מקום לשוערם הקבוע. מחלקת הכדורגל של פתח תקוה לא מהרה להשיב בחיוב, מצאה הזדמנות נוחה להעמיד תנאי: שיגורם לחוף לארץ, לבד מבוך, של ארבעה מחבריו לקבוצה.

התל-אביבים לעגו לתנאי המגוון, ויתרו גם על בוך, וכו' להצלחה אפילו בלעדיו. כיניתיים עבר הגביע הישראלי, במפתיע, לידי הפתח-תקואים, המרזין אותם לנצל היטב את התואר הנכבד, לבקר בזכותו בארצו של אתא טורק. אך מתוך שיקול רצוני ברמחה הבלתי משכנעת, החליטה הקבוצה לצרף אליה לא פחות מאשר ששה שחקנים זרים, חברי הנבחרת הלאומית, והם: שייצ גלור, צבי סטודינסקי, יוסף גולדשטיין (מכבי תל-אביב), משה ליטבק (רחובות), יעקב חודו רוב ואורי קרני (הפועל תל-אביב ופתח תקוה).

ובעוד משתעשעים מחזיקי הגביע בתקוות, יושבים על מזודותיהם, הגיע מכתב מתל-אביב שהזכיר בשתי שורות את העבר הלא רחוק, את ההחלטה לא להשאל שום שחקן ממכבי תל-אביב. מצב הרוח ירד פלאים, הי'נסיעה נדחתה לזמן בלתי מוגבל.

ריגן חובב כדורגל: "ההרגל לשלות, תחת כל שלט, את מרבית שחקני הנבחרת נמצע

* שנשט את מכבי תל-אביב בשל חיכוכים עם שחקניה.

מניס-שולחן

האחוד לא נסלח

על ספורט השולחן הירוק בישראל נפוצה אימרה: כשהיגני משחק טוב — הרמה של טניס השולחן טובה, כשהוא משחק רע — היא רעה. הכחנה היא לשמחה פיננקלשטיין הותיק, חבר מכבי הצפון, תל-אביב, הווכה הנצחי בתחרויות האליפויות הארציות, והמנוצח רק כשהוא נעדר מהן. קשה לעכל את העובדה שהשתתפותם של מאה ועשרים מחזיקי מחבט הפקק לא גרמה לכל שינויים בצמרת האלופים הותיקים. וכי שהיורשים אינם מההרים לעטות על שלל הגביעים, ריכוזו הפבוריטים את כל מרצם כדי לזכות בתואר האלוף לשנת 1952.

ארבעת הגדולים: יצחק ורדי, יהודה פפרבאום, פיננקלשטיין (כולם אנשי מכבי) אברהם שטרנהרץ (הפועל), אינם זרים איש לרעהו. כשהתיצבו למשחקי חצי הגמר ידע כל אחד על בוריו את מעלות ומגרעות יריבו. פיננקלשטיין פיצח אגון קשה כשגבר על פפרבאום לאחר מערכה אחת לחובתו, הבטיח את מקומו בגמר. במשחק חצי-גמר שני נפגשו שני יריבים ותיקים: ורדי, סן בחיל האויר, דווע כשחקן חריף בעל הנחיתות, ואילו שטרנהרץ חולש על משחק הגנה משובת. בפגישותיהם האחרונות זכה האחי רון הודות לסבלנותו הרבה, הכריח את יריבו לרגוז על הכדור, לשלחו לרשת או לחלל האויר.

הפעם היתה תכניתו של ורדי מוכנה מראש: להתחיל את היוצרות, לרקד על עצי ביו של שטרנהרץ. עשרות העינים שעייפו מהעברת אשיונית מצד אל צד לנוכח המשחק המשעמם, נפקחו לרווחה בסופו של הי'מאבק הארוך: כשהתוצאה המערכתית היא 1:1, מוביל שטרנהרץ את מאון המערכה הי'שלישית ב-12:10 נקודות לזכותו. ורדי עשה את מבצעו הגדול ביותר מזה שנים, השאיר את אלוף הפועל במקומות בעוד הוא צועד עד 21 נקודות, זוכה לתשואות. בגמר גבר עליו פיננקלשטיין, זכה בתואר, בגביע.

לאי הדיוק המשוע אליו הורגלנו, ניתנה הפעם מכה מוחצת. שרה גולדמן, עליוה לייפניק, אחיות בית החולים "מלבן" בבאר-יעקב ואלופות הארץ, אחרו שלא באשמתן, נתקלו בסרוב מוחלט של המארגנים לקבלן לתחרויות שהחלו שעה ארוכה לפני בואן. האלופות, חברות הפועל, רטנו ביחד כלפי נציגן בהתאחדות, יעקב גוטליב, שהפתיע לטובה באובייקטיביותו. טען גוטליב שעבד ללא ליאות להצלחת המפעל: "הגיעה הי'שעה לעמוד מעל האינטרסים של האגודות. נהגתי לפי חוקי ההתאחדות בהן קובעת הי'דייקנות, לא האינטימיות."

אתלטיקה

כדור בראש

לקהל המועט שבא לחזות בתחרויות ההכ"נה באתלטיקה קלה שהתקיימו במגרש הפו"על קרית חיים בין סניפי הפועל ומכבי באזור, לא נכונו הפתעות מיוחדות. לעומת זאת, הוא היה עד למקרה אופייני של הונחה ואיסור.

עוד לפני תחילת התחרויות הסתובבו הי'צופים והספורטאים במגרש כשמכשירי הי'ספורט פזורים בשטח. אחד מן הקהל, שרצה להפגין את כוחו, נטל כדורי ברזל מעל האי'דמה, וזרקו בעוצמה רבה. בטרם שהספיק למדוד את מרחק ההדיפה, הרגיש חובב ספורט אחר את תוצאותיה, כשמשקל של 7,25 ק"ג נפל על קדקדו. הוא הועבר מיד לטפול רופא. שקבע כי שני סדקים נבקעו בראשו.

בן-יעקב, ממארגני הספורט במכבי חיפה, נסה לפתור את הבעיה אחת ולתמיד, הכ"ריו: "זה זמן רב שאני דורש שיוציאו חוק, שאת המכשירים מוציאים החוצה רק עם פתיחת התחרות עצמה, מחזירים אותם בסיומה."

הוא נתכוון, במיוחד, לכדורי ברזל.

אימפרסריו: ב. גילאון — ק. גינצבורג

העונה ה-28 לשנת 1952/53: פתיחה העונה — בינואר

ויליאם קפל

הפסנתרן האמריקאי הגדול.

מרינה פויטובה וזקתה

פרימה בלרינה של "מטרופוליטן אופרה", של "ניו-יורק סיטי בלט", של "הבלט הגדול מרקז דיו קיוואס", של "הבלט הרוסי הגדול של מונטה קרלו".

יהודי מנוחין

הכנר העולמי.

פרטים יבואו.

לטיין-אמריקה בלט

להקה בת 30 איש

פולקלור: שירה, מחול, מוסיקה ומנהלים ואגדות של עמי ארגנטינה, בראזיל, מקסיקו, צ'ילה, ספרד ועוד.

אנדרי סיגוביה

הגיתריסט העולמי

קטריין פזוברס רנסרס

להקה כושית בת 10 איש. פולקלור ופזולחן בחיי הכושים מימי העבדות ועד ימינו אלה.

הדינר של בריכוכא...

דינר זה של בריכוכא שימש מקור לציור המטבע החדשה בת 10 פרוטות שהוכנסה כעת למה"זור. בצדה האחת של המטבע טבוע כד שמן עתיק עטור עליים. כד שמן עתיק יומין זה מוכר היטב כסמל של "שמן", אשר בחר בו כסמל לעצמו בעת הוסדו עוד לפני כ-30 שנה. על כמה מטבעות עבריות עתיקות מתקופת המרד הראשון והשני נגד הרומאים מופיע כד שמן זה והוא מסמל פוריות הארץ וגם את נס פך השמן של חנוכה.

הודעה לקוראים

הקוראים השולחים את גליונותיהם לכריכה מתבקשים, נוסף לכל הדי"רוש — לצרף גם מכתב ובו פרוט מלא על כריכתם. נא לא לשלוח צקים או המחאות דאר ללא צירוף כתובת השולח, לפחות. נא לסדר את חבילות הכריכות כך שמספר הגליון הקטן יופיע בראש והגדול ביותר — אחרון. ההנהלה

פסנתרים

קניה — מכירה — תקונים כוונים וסטרימן את ספיר תל-אביב, רח' רשי 9

למוד לרקוד

אצי הנס גומט ת"א, רח' בן-יהודה 62

צינקוגרפיה

רינדזונסקי

רחוב הקישון 6. תל-אביב

גלופות רשת

גלופות קו

היד הנטויה

הסבירה חברת הכנסת החרותית **אסתר רזיאלי-נאור**, כשנשאלה מדוע לא תצביע בעד **יצחק בן-צבי**: "הוא לא מושך את תנו. הייתי מעדיפה עלם צעיר, ולא מפא"י". כשניגש ח"כ חרותי אחר, ד"ר **יוחנן בארר**, אל סופרת הכנסת החמדה של קול העם, הסטודנטית **מיה יעלית**, העיר לה: "את רואה, הרפורמיסטים בגדו בבורגנים!" השיבה מיה: "והפאשיסטים אומרים זאת!" התלונן בארר: "רצייתי רק להיות ידידותי".

כשהופיע **אריה קובובי**, ציר ישראל בפראג, בפני הממשלה, מסר לה את העתק מכתבו האחרון של **מרדכי אורן** לארץ, לפני מאסרו. במכתב סיפר אורן שביקש להתקבל לראיון אצל סגן ראש הממשלה **זאטופק**, אך ראה רק את מזכירו. הלה הודיע לו כי **סלאנסקי** הוא בוגד, שאל על כך את דעתו של אורן. השיב לו אורן: "אני מאמין בזה. אדם הבוגד בעמו (היהודי), יכול לבגוד גם במהפכה".

כאשר חזר **שלמה לורנס**, ח"כ אגודת ישראל מביקור בחוץ לארץ, אמר לעיתונאים: "המטרה העיקרית לנסיעתי היתה גיוס תרומות כספיים מאוהדינו שם. במאבקנו נגד גיוס הבנות הדתיות לצבא נודק לכסף רב".

דרך מקורית ליישב את סכסוך העמים המציא, בטעות, **שמואל ארישיב**, ציר יש ראל במוסקבה, המשתתף עתה בעצרת אר"ם. אמר ארישיב, בשפה שהוקלטה בקול יש ראל: "יש להושיב את היהודים ואת הערבים על שולחן אחד".

הצוואר הנטוי

צווארה של אשה אצילה גרם לסערת רוחות בבריטניה. הצואר: של המלכה **אליזבת השנייה**. כאשר יצאו לאור המסבעות החליט שות, הנושאות את גושפנקת המלכה, להחליט הצבור הבריטי כי צווארה נראה בו ארוך יותר על המדה, אינו הולם אישיות מקודשת כמותה. העיר בקשר לכך הפסל היהודי-אנגלי **ליאמריקאי יעקב** (חזה) **אפשטיין**: "אין הרבה דמיון בין הדיוקן למלכה... כי מלאכת אמנות אין המטבע איומה כל כך אבל היא חסרת "אופי".

לעומתו היה בעלה של המלכה, **הרוכס מאריניבורג**, שבע רצון, מצא את הצואר נאה למדי. האחת שלא השתתפה בויכוח היה תה הפסלת הישישה (71) **מרי גליק**, הי אחראית ללוגמת המטבע. **ז'אן פוד סארטר**, המחזאי והפילוסוף

הצרפתי הנודע, מוסיף לשמש נושא למאמרים ולויכוחים בעתונות הארץ. בתשובה ל- מאמר השמצה בעל המשמר, בו נאמר כי "בבדלתיים סגורות אנו נוכחים לדעת כי כל בני האדם הם רוצחים, פחדנים, עריקים, מנחלים... כל מקום שבו נמצאים שלושה ביחד נהפך לגיהנום" אמר מאבק, בטאונה של סיעת למדן ליפשיץ, כי כתב על המשמר מנסה לסלף במזיד. קובע מאבק: "בכוחות סארטר היה ללמדנו כי על בני האדם להתאיים ולסגל עצמם איש לרעהו, שכן הרמוניה בחיי צוחא היא תנאי הכרחי לאושר".

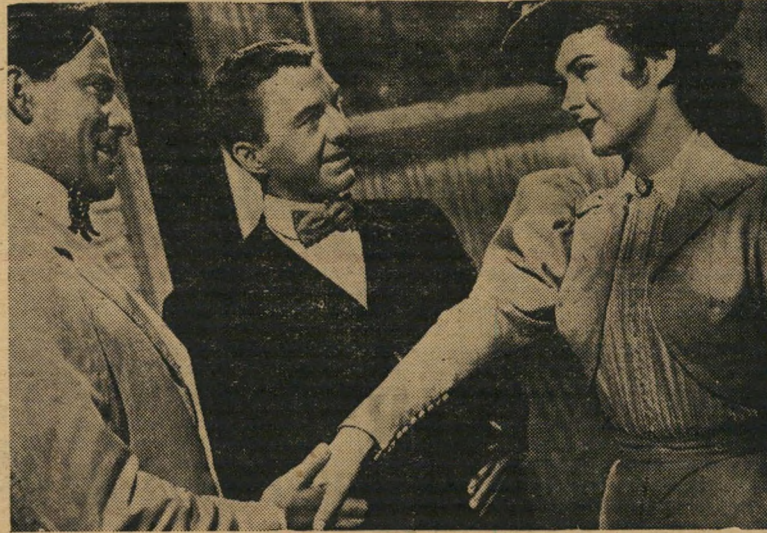
עתונאי ישראלי אחר, איש הארץ ושוב פריז, **אורי קיסרי**, גמר את ההלל על סארטר בכתיבה ארוכה בעתונות. חלק מן הי מאמר מוקדש להתקפה חריפה על תיאטרון אהל ועל הצגת הנערה והכושני שקיסרי, הי

חרושים

קול בעזרת מכחול

בהכנת סרטים נחשבת המצלמה למכשיר אל-בלעדי. אפילו להפקת הסרטים המצויירים של דיסני ושות' מרביתם להשתמש במצלמת טכניקאלר המצלמת, אחד אחד, את הצוירים הצבעוניים הבודדים. אולם גורמן מקלארן, בן קנדה, סבור שישנה אפשרות להפיק סרטים מבלי להזקק כלל למצלמה, והוא אף הורכיה, הלכה למעשה, סברה זו. הוא פשוט נרסל סרט גלמי, מצויר עליו, באמצעות עט ודיו, 7000 ציורים, שונים כל אחד אג במקצת מקודמו. מספר כזה של ציורים נותן לו סרט קצר בן חמש דקות הצגה.

כיון שבסרט מופק הקול באמצעים אופייניים, החליט מקלארן להרחיק לכת; החל

ג'ין פיטרס, דוד וויין, יו מארדו (שמעתיים שרים) שבע שנים ונחת

מצויר קוים על גבי הפסקול. כך השיג לו סרטיו קול שלא היה פחות מופשט וחסר משמעות ברורה מצוירו.

סרטים

שמעתיים שרים

שמעתיים שרים הוא סרט מפתיע. זהו עי

* הפסקול, המצוי בצד התמונה (אך אינו נראה על הבד בעת הצגת הסרט), נראה כשטח צר ולבן שעליו משורטטים קוים, אופקים או מאונכים. עין חשמלית "מתרגמת" את ה- קוים לגלי קול.

בוד של רומן (מאת פרדיננד ריהר) המספר על משפחה אמריקאית, החל מסוף המאה ה-19 ועד ימינו. לפני 50 שנה הביא בן הלפר (דוד וויין) את כלתו הצעירה גלי לעיר קטנה, בה הוא פותח מספרה. הנושאים מת- ערערים כאשר גלי בורחת עם בעל בית מס- חר מקומי (יו מרלו). חולפות שנים ובן מוצא הנחומים בגידול ילדיו. בנו הבכור, בני (טומי מורטון) מתחתן עם בתו של הסוחר שברת עם גלי, הדי (הלן סטנלי). בני מתגלגל לחברה רעה ונהרג בקרב שבין שתי כנופיות העולם התחתון. חלפו 50 שנה, הי עיירה הקטנה הפכה לעיר, ובן הלפר הוקן שבע ימים ונחת צועד בראש תהלוכת היר- כל.

למרות שאין בסרט הזה עלילה אחידה והוא מורכב מחוליות בודדות, אין הוא כלל משעמם, בעיקר בגלל משחקם הגאני של הי שחקנים הראשיים והרקע ההיסטורי שנמסר בדייקנות והבנה. יתכן כי בגלל אמריקאיותו הרבה לא תהיה שמעתיים שרים הצלחה מפור- צצת. אבל כל חובב סרטים עלול להפיק ממנו הנאה רבה.

בקצרה

שלגיה ושבעת הגמרים. סרטו הי ארוך הראשון של חלט דיסני. אף על פי שטכניקת הסרטים המצויירים התפתחה הר- בה מאז, הסרט עודנו משעשע, בעיקר יל- דים.

פנרוזה והחולדנרי המעופף. שילוב שתי אגדות: יחנית עתיקה והולנדית לא- חושפה ביותר בעלילה מודרניסטית המתרח- שת בריביירה הספרדית. מלחמת שחרים י- מחול ספרדי מהחיים את הקטעים המעניינים היחידים בסרט. אחוז גרנד, גיימס מייסון, **התענוג**. סרטו האפיונדי של מקס (בי- מעגל) אופולוס המכיל שלושה ספורים מאת גי דה-מופאסאן, מהם לפחות אחד (אודות בית-בושת קרתני) קלאסי. ז'אן גאבן, דניאל דרייה, עוז רבים.

מקום תחת השמש. ספרו של תיאור דוד ורייזר סרגיה אמריקאית, מועבר אל הבד בהרבה טעם אבל מבלי המשמעות הי- חברתית העמוקה אשר ברומאן. מונטגומרי קליפט, אליזבט טיילור, שלי וינסטרס. **יוזה זפטה**. סרט ביוגרפי, פחות או יור- תר, אודות שודד-ספריוס מכסיקאי אנדי. מרלון בראנדו, ג'ין פיטרס.

התענוג
מקום תחת השמש
שמעתיים שרים
וליה זפטה

תשבץ מס' 145

מאונך: (1) ינע; (2) קונה; (3) מומבית, למשהק; (4) מוידע; (5) מוידע; (6) מוידע; (7) מוידע; (8) מוידע; (9) מוידע; (10) מוידע; (11) מוידע; (12) מוידע; (13) מוידע; (14) מוידע; (15) מוידע; (16) מוידע; (17) מוידע; (18) מוידע; (19) מוידע; (20) מוידע; (21) מוידע; (22) מוידע; (23) מוידע; (24) מוידע; (25) מוידע; (26) מוידע; (27) מוידע; (28) מוידע; (29) מוידע; (30) מוידע; (31) מוידע; (32) מוידע; (33) מוידע; (34) מוידע; (35) מוידע; (36) מוידע; (37) מוידע; (38) מוידע; (39) מוידע; (40) מוידע; (41) מוידע; (42) מוידע; (43) מוידע; (44) מוידע; (45) מוידע; (46) מוידע; (47) מוידע; (48) מוידע; (49) מוידע; (50) מוידע; (51) מוידע; (52) מוידע; (53) מוידע; (54) מוידע; (55) מוידע; (56) מוידע; (57) מוידע; (58) מוידע; (59) מוידע; (60) מוידע; (61) מוידע; (62) מוידע; (63) מוידע; (64) מוידע; (65) מוידע; (66) מוידע; (67) מוידע; (68) מוידע; (69) מוידע; (70) מוידע; (71) מוידע; (72) מוידע; (73) מוידע; (74) מוידע; (75) מוידע; (76) מוידע; (77) מוידע; (78) מוידע; (79) מוידע; (80) מוידע; (81) מוידע; (82) מוידע; (83) מוידע; (84) מוידע; (85) מוידע; (86) מוידע; (87) מוידע; (88) מוידע; (89) מוידע; (90) מוידע; (91) מוידע; (92) מוידע; (93) מוידע; (94) מוידע; (95) מוידע; (96) מוידע; (97) מוידע; (98) מוידע; (99) מוידע; (100) מוידע; (101) מוידע; (102) מוידע; (103) מוידע; (104) מוידע; (105) מוידע; (106) מוידע; (107) מוידע; (108) מוידע; (109) מוידע; (110) מוידע; (111) מוידע; (112) מוידע; (113) מוידע; (114) מוידע; (115) מוידע; (116) מוידע; (117) מוידע; (118) מוידע; (119) מוידע; (120) מוידע; (121) מוידע; (122) מוידע; (123) מוידע; (124) מוידע; (125) מוידע; (126) מוידע; (127) מוידע; (128) מוידע; (129) מוידע; (130) מוידע; (131) מוידע; (132) מוידע; (133) מוידע; (134) מוידע; (135) מוידע; (136) מוידע; (137) מוידע; (138) מוידע; (139) מוידע; (140) מוידע; (141) מוידע; (142) מוידע; (143) מוידע; (144) מוידע; (145) מוידע; (146) מוידע; (147) מוידע; (148) מוידע; (149) מוידע; (150) מוידע; (151) מוידע; (152) מוידע; (153) מוידע; (154) מוידע; (155) מוידע; (156) מוידע; (157) מוידע; (158) מוידע; (159) מוידע; (160) מוידע; (161) מוידע; (162) מוידע; (163) מוידע; (164) מוידע; (165) מוידע; (166) מוידע; (167) מוידע; (168) מוידע; (169) מוידע; (170) מוידע; (171) מוידע; (172) מוידע; (173) מוידע; (174) מוידע; (175) מוידע; (176) מוידע; (177) מוידע; (178) מוידע; (179) מוידע; (180) מוידע; (181) מוידע; (182) מוידע; (183) מוידע; (184) מוידע; (185) מוידע; (186) מוידע; (187) מוידע; (188) מוידע; (189) מוידע; (190) מוידע; (191) מוידע; (192) מוידע; (193) מוידע; (194) מוידע; (195) מוידע; (196) מוידע; (197) מוידע; (198) מוידע; (199) מוידע; (200) מוידע; (201) מוידע; (202) מוידע; (203) מוידע; (204) מוידע; (205) מוידע; (206) מוידע; (207) מוידע; (208) מוידע; (209) מוידע; (210) מוידע; (211) מוידע; (212) מוידע; (213) מוידע; (214) מוידע; (215) מוידע; (216) מוידע; (217) מוידע; (218) מוידע; (219) מוידע; (220) מוידע; (221) מוידע; (222) מוידע; (223) מוידע; (224) מוידע; (225) מוידע; (226) מוידע; (227) מוידע; (228) מוידע; (229) מוידע; (230) מוידע; (231) מוידע; (232) מוידע; (233) מוידע; (234) מוידע; (235) מוידע; (236) מוידע; (237) מוידע; (238) מוידע; (239) מוידע; (240) מוידע; (241) מוידע; (242) מוידע; (243) מוידע; (244) מוידע; (245) מוידע; (246) מוידע; (247) מוידע; (248) מוידע; (249) מוידע; (250) מוידע; (251) מוידע; (252) מוידע; (253) מוידע; (254) מוידע; (255) מוידע; (256) מוידע; (257) מוידע; (258) מוידע; (259) מוידע; (260) מוידע; (261) מוידע; (262) מוידע; (263) מוידע; (264) מוידע; (265) מוידע; (266) מוידע; (267) מוידע; (268) מוידע; (269) מוידע; (270) מוידע; (271) מוידע; (272) מוידע; (273) מוידע; (274) מוידע; (275) מוידע; (276) מוידע; (277) מוידע; (278) מוידע; (279) מוידע; (280) מוידע; (281) מוידע; (282) מוידע; (283) מוידע; (284) מוידע; (285) מוידע; (286) מוידע; (287) מוידע; (288) מוידע; (289) מוידע; (290) מוידע; (291) מוידע; (292) מוידע; (293) מוידע; (294) מוידע; (295) מוידע; (296) מוידע; (297) מוידע; (298) מוידע; (299) מוידע; (300) מוידע; (301) מוידע; (302) מוידע; (303) מוידע; (304) מוידע; (305) מוידע; (306) מוידע; (307) מוידע; (308) מוידע; (309) מוידע; (310) מוידע; (311) מוידע; (312) מוידע; (313) מוידע; (314) מוידע; (315) מוידע; (316) מוידע; (317) מוידע; (318) מוידע; (319) מוידע; (320) מוידע; (321) מוידע; (322) מוידע; (323) מוידע; (324) מוידע; (325) מוידע; (326) מוידע; (327) מוידע; (328) מוידע; (329) מוידע; (330) מוידע; (331) מוידע; (332) מוידע; (333) מוידע; (334) מוידע; (335) מוידע; (336) מוידע; (337) מוידע; (338) מוידע; (339) מוידע; (340) מוידע; (341) מוידע; (342) מוידע; (343) מוידע; (344) מוידע; (345) מוידע; (346) מוידע; (347) מוידע; (348) מוידע; (349) מוידע; (350) מוידע; (351) מוידע; (352) מוידע; (353) מוידע; (354) מוידע; (355) מוידע; (356) מוידע; (357) מוידע; (358) מוידע; (359) מוידע; (360) מוידע; (361) מוידע; (362) מוידע; (363) מוידע; (364) מוידע; (365) מוידע; (366) מוידע; (367) מוידע; (368) מוידע; (369) מוידע; (370) מוידע; (371) מוידע; (372) מוידע; (373) מוידע; (374) מוידע; (375) מוידע; (376) מוידע; (377) מוידע; (378) מוידע; (379) מוידע; (380) מוידע; (381) מוידע; (382) מוידע; (383) מוידע; (384) מוידע; (385) מוידע; (386) מוידע; (387) מוידע; (388) מוידע; (389) מוידע; (390) מוידע; (391) מוידע; (392) מוידע; (393) מוידע; (394) מוידע; (395) מוידע; (396) מוידע; (397) מוידע; (398) מוידע; (399) מוידע; (400) מוידע; (401) מוידע; (402) מוידע; (403) מוידע; (404) מוידע; (405) מוידע; (406) מוידע; (407) מוידע; (408) מוידע; (409) מוידע; (410) מוידע; (411) מוידע; (412) מוידע; (413) מוידע; (414) מוידע; (415) מוידע; (416) מוידע; (417) מוידע; (418) מוידע; (419) מוידע; (420) מוידע; (421) מוידע; (422) מוידע; (423) מוידע; (424) מוידע; (425) מוידע; (426) מוידע; (427) מוידע; (428) מוידע; (429) מוידע; (430) מוידע; (431) מוידע; (432) מוידע; (433) מוידע; (434) מוידע; (435) מוידע; (436) מוידע; (437) מוידע; (438) מוידע; (439) מוידע; (440) מוידע; (441) מוידע; (442) מוידע; (443) מוידע; (444) מוידע; (445) מוידע; (446) מוידע; (447) מוידע; (448) מוידע; (449) מוידע; (450) מוידע; (451) מוידע; (452) מוידע; (453) מוידע; (454) מוידע; (455) מוידע; (456) מוידע; (457) מוידע; (458) מוידע; (459) מוידע; (460) מוידע; (461) מוידע; (462) מוידע; (463) מוידע; (464) מוידע; (465) מוידע; (466) מוידע; (467) מוידע; (468) מוידע; (469) מוידע; (470) מוידע; (471) מוידע; (472) מוידע; (473) מוידע; (474) מוידע; (475) מוידע; (476) מוידע; (477) מוידע; (478) מוידע; (479) מוידע; (480) מוידע; (481) מוידע; (482) מוידע; (483) מוידע; (484) מוידע; (485) מוידע; (486) מוידע; (487) מוידע; (488) מוידע; (489) מוידע; (490) מוידע; (491) מוידע; (492) מוידע; (493) מוידע; (494) מוידע; (495) מוידע; (496) מוידע; (497) מוידע; (498) מוידע; (499) מוידע; (500) מוידע; (501) מוידע; (502) מוידע; (503) מוידע; (504) מוידע; (505) מוידע; (506) מוידע; (507) מוידע; (508) מוידע; (509) מוידע; (510) מוידע; (511) מוידע; (512) מוידע; (513) מוידע; (514) מוידע; (515) מוידע; (516) מוידע; (517) מוידע; (518) מוידע; (519) מוידע; (520) מוידע; (521) מוידע; (522) מוידע; (523) מוידע; (524) מוידע; (525) מוידע; (526) מוידע; (527) מוידע; (528) מוידע; (529) מוידע; (530) מוידע; (531) מוידע; (532) מוידע; (533) מוידע; (534) מוידע; (535) מוידע; (536) מוידע; (537) מוידע; (538) מוידע; (539) מוידע; (540) מוידע; (541) מוידע; (542) מוידע; (543) מוידע; (544) מוידע; (545) מוידע; (546) מוידע; (547) מוידע; (548) מוידע; (549) מוידע; (550) מוידע; (551) מוידע; (552) מוידע; (553) מוידע; (554) מוידע; (555) מוידע; (556) מוידע; (557) מוידע; (558) מוידע; (559) מוידע; (560) מוידע; (561) מוידע; (562) מוידע; (563) מוידע; (564) מוידע; (565) מוידע; (566) מוידע; (567) מוידע; (568) מוידע; (569) מוידע; (570) מוידע; (571) מוידע; (572) מוידע; (573) מוידע; (574) מוידע; (575) מוידע; (576) מוידע; (577) מוידע; (578) מוידע; (579) מוידע; (580) מוידע; (581) מוידע; (582) מוידע; (583) מוידע; (584) מוידע; (585) מוידע; (586) מוידע; (587) מוידע; (588) מוידע; (589) מוידע; (590) מוידע; (591) מוידע; (592) מוידע; (593) מוידע; (594) מוידע; (595) מוידע; (596) מוידע; (597) מוידע; (598) מוידע; (599) מוידע; (600) מוידע; (601) מוידע; (602) מוידע; (603) מוידע; (604) מוידע; (605) מוידע; (606) מוידע; (607) מוידע; (608) מוידע; (609) מוידע; (610) מוידע; (611) מוידע; (612) מוידע; (613) מוידע; (614) מוידע; (615) מוידע; (616) מוידע; (617) מוידע; (618) מוידע; (619) מוידע; (620) מוידע; (621) מוידע; (622) מוידע; (623) מוידע; (624) מוידע; (625) מוידע; (626) מוידע; (627) מוידע; (628) מוידע; (629) מוידע; (630) מוידע; (631) מוידע; (632) מוידע; (633) מוידע; (634) מוידע; (635) מוידע; (636) מוידע; (637) מוידע; (638) מוידע; (639) מוידע; (640) מוידע; (641) מוידע; (642) מוידע; (643) מוידע; (644) מוידע; (645) מוידע; (646) מוידע; (647) מוידע; (648) מוידע; (649) מוידע; (650) מוידע; (651) מוידע; (652) מוידע; (653) מוידע; (654) מוידע; (655) מוידע; (656) מוידע; (657) מוידע; (658) מוידע; (659) מוידע; (660) מוידע; (661) מוידע; (662) מוידע; (663) מוידע; (664) מוידע; (665) מוידע; (666) מוידע; (667) מוידע; (668) מוידע; (669) מוידע; (670) מוידע; (671) מוידע; (672) מוידע; (673) מוידע; (674) מוידע; (675) מוידע; (676) מוידע; (677) מוידע; (678) מוידע; (679) מוידע; (680) מוידע; (681) מוידע; (682) מוידע; (683) מוידע; (684) מוידע; (685) מוידע; (686) מוידע; (687) מוידע; (688) מוידע; (689) מוידע; (690) מוידע; (691) מוידע; (692) מוידע; (693) מוידע; (694) מוידע; (695) מוידע; (696) מוידע; (697) מוידע; (698) מוידע; (699) מוידע; (700) מוידע; (701) מוידע; (702) מוידע; (703) מוידע; (704) מוידע; (705) מוידע; (706) מוידע; (707) מוידע; (708) מוידע; (709) מוידע; (710) מוידע; (711) מוידע; (712) מוידע; (713) מוידע; (714) מוידע; (715) מוידע; (716) מוידע; (717) מוידע; (718) מוידע; (719) מוידע; (720) מוידע; (721) מוידע; (722) מוידע; (723) מוידע; (724) מוידע; (725) מוידע; (726) מוידע; (727) מוידע; (728) מוידע; (729) מוידע; (730) מוידע; (731) מוידע; (732) מוידע; (733) מוידע; (734) מוידע; (735) מוידע; (736) מוידע; (737) מוידע; (738) מוידע; (739) מוידע; (740) מוידע; (741) מוידע; (742) מוידע; (743) מוידע; (744) מוידע; (745) מוידע; (746) מוידע; (747) מוידע; (748) מוידע; (749) מוידע; (750) מוידע; (751) מוידע; (752) מוידע; (753) מוידע; (754) מוידע; (755) מוידע; (756) מוידע; (757) מוידע; (758) מוידע; (759) מוידע; (760) מוידע; (761) מוידע; (762) מוידע; (763) מוידע; (764) מוידע; (765) מוידע; (766) מוידע; (767) מוידע; (768) מוידע; (769) מוידע; (770) מוידע; (771) מוידע; (772) מוידע; (773) מוידע; (774) מוידע; (775) מוידע; (776) מוידע; (777) מוידע; (778) מוידע; (779) מוידע; (780) מוידע; (781) מוידע; (782) מוידע; (783) מוידע; (784) מוידע; (785) מוידע; (786) מוידע; (787) מוידע; (788) מוידע; (789) מוידע; (790) מוידע; (791) מוידע; (792) מוידע; (793) מוידע; (794) מוידע; (795) מוידע; (796) מוידע; (797) מוידע; (798) מוידע; (799) מוידע; (800) מוידע; (801) מוידע; (802) מוידע; (803) מוידע; (804) מוידע; (805) מוידע; (806) מוידע; (807) מוידע; (808) מוידע; (809) מוידע; (810) מוידע; (811) מוידע; (812) מוידע; (813) מוידע; (814) מוידע; (815) מוידע; (816) מוידע; (817) מוידע; (818) מוידע; (819) מוידע; (820) מוידע; (821) מוידע; (822) מוידע; (823) מוידע; (824) מוידע; (825) מוידע; (826) מוידע; (827) מוידע; (828) מוידע; (829) מוידע; (830) מוידע; (831) מוידע; (832) מוידע; (833) מוידע; (834) מוידע; (835) מוידע; (836) מוידע; (837) מוידע; (838) מוידע; (839) מוידע; (840) מוידע; (841) מוידע; (842) מוידע; (843) מוידע; (844) מוידע; (845) מוידע; (846) מוידע; (847) מוידע; (848) מוידע; (849) מוידע; (850) מוידע; (851) מוידע; (852) מוידע; (853) מוידע; (854) מוידע; (855) מוידע; (856) מוידע; (857) מוידע; (858) מוידע; (859) מוידע; (860) מוידע; (861) מוידע; (862) מוידע; (863) מוידע; (864) מוידע; (865) מוידע; (866) מוידע; (867) מוידע; (868) מוידע; (869) מוידע; (870) מוידע; (8

3

2

1

5

מבחן צלבן (דו-פרצופי)

שמונה התמונות שבסמור זה מורכבות משני חצאי-דיוקנים של שחקני קולנוע ידועי שם. נסה לזהות את הכוכבים שבתמונות ובחן על ידי כך באיזו מידה אתה מכיר את שחקני הקולנוע.

אם תזהה 14-16 דיוקנים תוכל להתפאר בתואר "מומחה" לכוכבי קולנוע. אם תזהה 8-13 הרי שאתה מזהה כוכבים "בינוניים". אם הצלחת להכיר פחות מ-8 כוכבים, יתכן שמעמך בסרטים משובח, אבל אתה "חדש" בזהו שחקנים.

הענק לעצמך את התואר שאתה ראוי לו לפי התשובות שבסמור 15.

4

8

7

6